

กระโถนช่างธรรมมาตน์

ฉบับที่ ๑๘ เดือนกันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘

ประกาศ

ขอเชิญร่วมหล่อพระพุทธรูปทองคำ
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ (ทรงเครื่องจักรพรรดิ)
ขนาดหน้าตัก ๕ นิ้ว
(ใช้ทองคำน้ำหนักประมาณ ๓ กิโลกรัม)

ประธานเททองหล่อ โดย
เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ)
วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร

ในวันเสาร์ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๘

ณ. วัดพระธาตุห้าดวง
ต.ลี อ.ลี จ.ลำพูน

ขอเชิญทุกท่านร่วมทำบุญถวายทองคำหล่อพระพุทธรูปได้
ที่บ้านอนุสาวรีย์, บ้านบางโพ และที่วัดพระธาตุห้าดวง

สนทนากับพระเล็ก สุทธิมปญโญ

เดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๔

ณ บ้านอนุสาวรีย์ฯ

ถาม : ใช้คำที่ว่าสมเด็จพระประทับแก้วบ้าง สมเด็จพระบรมโลกเชษฐ สมเด็จพระอะไรอย่างนี้ไป... ?

ตอบ : หมายถึงพระพุทธเจ้าองค์เดียว คืออันนั้นความเคยชินของหลวงพ่อก่อน หลวงพ่อก่อนจะเป็นพระนักเทศน์ พระนักเทศน์ส่วนใหญ่แล้วสำนวนเทศน์มันมีอยู่ ถ้าสังเกตดูถ้าเราอ่านๆ ไปจะรู้สึกว่ามันเป็นคำคล้องจองกับคำหน้า ในเมื่อถ้าหากว่าคล้องจองกับคำหน้า ท่านก็จะใช้คำที่มันคล้องกันไปเรื่อย ๆ เพราะฉะนั้นมันเหมือนอย่างกับว่าเป็นโคลงเป็นกลอนอะไรบางอย่างเลยละ เพียงแต่ว่าเราต้องฟังจากหลวงพ่อก่อนถ้าหากว่าอ่านจากในหนังสือมันขาดตัวจิตวิญญาณหรือความรู้สึกไปเยอะเลย

ถาม : ... (ไม่ชัด)... อย่างเขาได้รับต้องมีกำลังมาก... (ไม่ชัด)... (ถามเรื่องเกี่ยวกับมาร) ?

ตอบ : ก็อาจจะมีนะ อาจจะมีแต่ให้เขาขวางไปเถอะ การที่เขาขวางจริง ๆ เขาไม่ใช่ศัตรู เขาเป็นครูที่ดีที่สุดที่เราพึ่งพาได้ จำไว้นะ... ครูคนนั้นขยันทดสอบมากทุกเวลา ทุกวินาที เราเปิดช่องเมื่อไหร่เอาทันที ออกข้อสอบเดี๋ยวนั้นเลย ข้อสอบก็ ๔ หัวข้อใหญ่ รัก โลภ โกรธ หลง แค่นั้นแหละแต่ว่าสามารถจะแตกกระจายออกได้เป็นล้าน ๆ ข้อนั้นเปลือเมื่อไหร่เสร็จ ! แต่ว่าอันไหนที่เราสามารถทำได้ก้าวผ่านไปแล้ว กำลังใจเราไม่ตกต่ำอีก ดังนั้นท่านไม่ใช่ศัตรูแต่ท่านเป็นครูที่ดีที่สุด

กระโถนช่างธรรมมาตร์

ถ้าหากว่าเราสอบตกก้าวไม่ผ่านท่านกลายเป็นมาร คือผู้ขวางความดีของเราใช่ไหม? อันนั้นเป็นความผิดของเราเองไม่ใช่ความผิดของท่าน เราผิดเพราะเราสอบตก

ถาม : อย่างนี้เมื่อมีอุปสรรคเกิดขึ้นนี้แสดงว่าเราต้องข้ามให้ได้ ?

ตอบ : ใช่ อุปสรรคสร้างความแข็งแกร่ง ถึงเวลาก้าวข้ามได้แล้ว กำลังใจในระดับนั้นมันจะไม่ถอยลงมาอีก ยกเว้นจะเจอที่ละเอียดกว่านั้น ต่อไปเปลี่ยนความคิดนะ มารไม่ใช่ศัตรูเป็นครูที่ดีมาก ถ้าทำ ๆ ไปถึงมันเหมือนกับว่าโลกทัศน์มันพลิกกลับ มันจะเห็นความดีในทุกสิ่งทุกอย่างเลยไม่มีใครเป็นศัตรู.. ต่อไปก็ทำกำลังใจในลักษณะที่ว่าต่างคนต่างทำหน้าที่ของตัวเอง ท่านมีหน้าที่ขวางท่านก็ขวางไป เรามีหน้าที่หนีท่านให้พ้นเราก็คหนีของเราไป ต่างคนต่างทำหน้าที่ของเราเอง ไม่มีใครเป็นข้าศึกเป็นศัตรูต่อกันทุกฝ่ายต่างกำลังเป็นไปตามกรรม คือการกระทำของตน ฟังดูแล้วเหนื่อยน้อยลงเยอะเลย

ถาม : อย่างนี้เป็นพรหมวิหาร ๔ รีเปล่าคะ ?

ตอบ : เป็นพรหมวิหาร ๔ ด้วย เป็นปัญญาด้วย ตอนนั้นฉลาดขึ้นมาหน่อย ไม่ได้มีข้าศึกศัตรูสักหน่อยแล้วเราก็คไปเที่ยวไล่ตีกับเขา จับมือตีกันไม่ต้องทะเลาะกับเขาไม่ดีหรอก

ถาม : พอดีดูละคร เขาให้... (ถามเกี่ยวกับลุงพุ่ม) ?

ตอบ : พวกนั้นเข้าใจผิดกันเยอะเลย บางคนเข้าใจว่าพระยายมราชคือท้าวเวสสุวรรณชะด้วยซ้ำ เขาจะเข้าใจผิดกันเยอะมาก ลุงพุ่มจริง ๆ ก็คือพระยายมราช ท่านพระยาวสวัตติมาราธิราชองค์ก่อนคือท่านท้าวมาลัยซึ่งเคยปรารถนาจะเป็นพระพุทธเจ้าและจะตรัสรู้ในกับเดียวกับ

พระราม แต่ว่าปัจจุบันนี้ท่านลาพุทธภูมิขอลาไปนิพพานแทนแล้ว ไม่เอาแล้วเหนื่อย วัสดุตีมาราธิราชนี้เหมือนกับตำแหน่งนายกรัชมุนตรี พอนายกคนหนึ่งพ้นตำแหน่งไปอีกคนหนึ่งก็ขึ้นมาแทนไปเรื่อยๆ เพราะว่าฝ่ายมารก็เยอะ ถามว่าทำไมถึงเกิดเป็นมาร ท่านทั้งหลายเหล่านั้นปกติแล้วมีจิตเป็นมิถิยาอยู่แต่ว่าได้ทำบุญใหญ่เอาไว้ ผลบุญนั้นก็เลยส่งผลให้ไปอยู่สวรรค์ชั้นสูงสุด กามาวจรสวรรค์ชั้นสูงสุด คือชั้น **ปรนิมมิตวสวัตตี** จะแบ่งเขตกับเทวดาคณะครึ่ง มารอยู่ครึ่งหนึ่งเทวดาอยู่ครึ่งหนึ่ง

ถาม : เคยบอกให้สูดลมหายใจเข้าลึกๆ แล้วก็คือผ่อนลมหายใจออกแล้วจะไม่เป็น ทำแล้วคือยังเป็นอยู่ (อาการวูป) ?

ตอบ : ถ้ายังเป็นอยู่แสดงว่า **สติมันตามไม่ทัน** อาการลักษณะเหมือนตกจากที่สูงเขาเรียกว่า **พลัดจากฉาน** คือกำลังใจหลุดจากฉาน ลงมาสู่อารมณ์ปกติ ขณะที่เรากวณาแล้วกำลังใจมันเริ่มเข้าสู่ **ปฐมฌาน** **ชั้นหยาบ** ถ้าสติมันตามไม่ทันมันขาด พอขาดปั๊บ ! มันก็จะหลุดออกมา พอหลุดออกมา อาการหลุดออกมานะมันก็คือตกลงมา เพราะฉะนั้นก็ต้องตั้งใจกำหนดลมหายใจเข้า-ออกให้มันแน่นนอนกว่าเดิม

ถาม : กำหนดลมหายใจเข้าออก ?

ตอบ : คือเอาสติจดจ่อกับลมหายใจเข้าออกให้มันหนักแน่นมันคงกว่าเดิม พยายามค่อยๆ ตามมันไปเรื่อย ถ้าหากว่ามันก้าวข้ามเป็น **ฉานมันจะทรงตัวไปเลย** ลักษณะนั้นบางที่บางคนก็จิตหยาบมากกว่า นั้นเข้าสู่ปฐมฌานหยาบจริงๆ นี้ บางที่มันเหมือนกับหลับไปเฉยๆ แต่จริงๆ แล้วไม่ได้หลับนะถ้าตัวนั้นก็นั่งตรงไหน ! อยู่อย่างนั้นแหละ แต่

สติมันขาด ในเมื่อสติมันขาดมันไม่สามารถจะรับรู้อาการอื่นๆ ได้ มันเหมือนกับหลับไป แล้วบางที่ก็วูปมาทั้งๆ ที่รู้สึกตัวว่าหลับไปแล้ว ก็คือมันพลัดกลับมาสู่อารมณ์ปกติเพราะมันไปต่อไม่เป็น ไปต่อไม่เป็นมันก็ถอยหลังลงมา แต่มันถอยเร็วเกินไป มันก็เลยรู้สึกวูปเหมือนตกลงจากที่สูงนั้นแหละ

ถาม : แล้วมันก็ต่อไม่ติดละคะ ?

ตอบ : ก็เริ่มต้นใหม่

ถาม : ต้องเริ่มต้นใหม่ ?

ตอบ : จะ เริ่มต้นจับลมหายใจเข้า-ออกใหม่แล้วเอาสติตามดูมันไปเรื่อยๆ เตียวพอมันละเอียดขึ้นมันก็จะจับติดเอง ตอนนี่เริ่มดีแล้วเพราะว่ามันเริ่มเข้าสู่ปฐมฌานแล้ว **ปฐมฌานจะมีหยาบ กลาง ละเอียด ๓ ชั้น** **ตอน** อันนี้มันหยาบไปหน่อย **จิตมันตามไม่ทันถึงเวลามันก็หลุดออกมา**

ถาม : ทำยังไงจะทราบได้ว่าเป็นฉานชั้นต้น เป็นปฐมฌาน เป็นฉานชั้นที่เท่าไร จะทราบได้อย่างไร ?

ตอบ : เรื่องนี้ต้องศึกษาขั้นตอนของมัน เอา **คู่มือปฏิบัติกรรมฐาน** ของหลวงพ่อดำอ่านดู จะบอกรายละเอียดเอาไว้ว่าแต่ละขั้นตอนของฉาน ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ นี้มันจะมีอะไรบ้าง พอเราศึกษาขั้นตอนนั้นละเอียดดีแล้ว พอทำถึงมันก็จะรู้เลยว่าใช่.. ต้องศึกษาขั้นตอนมันก่อน หลวงพ่อก่อนที่จะบวช หลวงปู่ปานส่งวิสุทธิมรรคให้ทั้งเล่มเลย ท่องแล้วจำให้ได้ จะได้ว่ากรรมฐานแต่ละกองมีลักษณะอาการยังไงๆ นะจำให้หมด จำได้หมดแล้วพอถึงเวลาก็ใส่เข้าป่าเข้าไปเลย

ถาม : แล้วจากที่มีคนเขาบอกว่า การที่จะนั่งสมาธิจะต้องมีคนมาเปิดสมาธิ มาเดินสมาธิให้ ยังไงคะ ?

ตอบ : ไม่ต้องจะ ไม่ต้อง ทำได้เลย เสียเวลาเปล่า ตั้งหน้าตั้งตาทำ ผลมันจะเกิดเลย มัวแต่รอคนอื่นช่วยถ้าเขาไม่วางชาตินี้ไม่ต้องนั่งสมาธิกันพอดี อันนั้นเป็นความเข้าใจผิดของเขา

ถาม : เขาบอกว่าเขาจะเปิดสมาธิให้ได้ให้เจริญสมาธิ คือเราต้องปฏิบัติเองใช่ไหมคะ ?

ตอบ : ต้องเราปฏิบัติเอง คนอื่นช่วยอะไรเราไม่ได้เลยยกเว้นว่าเราได้กำลังใจ เรารู้สึกเอา...ครูบาอาจารย์ที่เก่งที่มีความสามารถอยู่ใกล้เราจะมีกำลังใจทำความดี อารมณ์ใจมันก็ทรงตัวได้เร็วได้ง่ายอย่างนั้นได้ แต่ว่าเรื่องของการกระทำนี้เป็นของเราล้วนๆ ครูบาอาจารย์ได้แต่แนะนำวิธี จะทำได้เท่าไรอยู่ที่เราเอง

ถาม : แล้วทำไมบางคนมีญาณวิเศษล่ะคะ ?

ตอบ : อันนั้นเคยทำมาก่อนจะ ตัวนั้นเป็นทิพจักขุญาณอย่างหนึ่ง ถ้าอย่างหยาบเขาจะเรียกว่าลางสังหรณ์ พวกนี้จะสังหรณ์แม่นเพราะว่าเคยได้ทิพจักขุญาณในชาติก่อน ถ้าหากว่าเขาพยายามซ่อมทวนความรู้จนกำลังเดิมคืนมาได้ก็จะคล่องตัวเหมือนกับชาติก่อนที่ตัวเองทำได้ ส่วนนั้นมันเป็นของแถม พอเริ่มปฏิบัติสมาธิ อารมณ์ใจเริ่มทรงตัวของเขามันคืนมา เราก็จะไปคิดว่าของเขาเองมีอะไรที่พิเศษกว่าคนอื่นเขา ความจริงไม่ได้พิเศษกว่าหรอกแต่เคยทำมาแล้ว ถ้าเราเคยทำมาเมื่อถึงเวลาเราทำถึงตรงจุดนั้นของเขามันก็จะคืนมาเหมือนกัน

ถาม : ครูบาอาจารย์ที่ไม่...(ไม่ชัด)...ปิดญาณเขาปรารถนา

เป็นญาณของเราเขาปิดได้หรือคะ ?

ตอบ : มันมีอยู่ ถ้าหากว่าเป็นพวกที่ได้โลกียอภิญาและมิมิจจาธิฐิ มีการกลั่นแกล้งคนอื่นเขาได้เหมือนกัน แต่ว่าลักษณะที่เรียกว่าปิดญาณ คำว่าญาณก็คือเครื่องรู้ วันนั้นมันจะกลายเป็นว่าเราไปพบครูบาอาจารย์แบบนั้นแล้วขาดความก้าวหน้าเป็นเพราะว่าท่านสอนผิดมากกว่า แต่ว่าถ้าหากว่าท่านที่ได้อภิญา ๕ และเป็นมิจจาธิฐินี้ความสามารถท่านสูง บางที่ท่านก็สามารถทำสิ่งที่เราคิดไม่ถึงได้เหมือนกัน

ถาม :

ตอบ : คนละอย่างกัน พระยายมราชท่านเป็นพรหม ไปทำหน้าที่ที่นั่นจริงๆ ก็คือว่าไปเพื่อช่วยเขา ไม่ได้ไปเอาใครลงนรก ไปเพื่อช่วยคอยกันไม่ให้เขาลงนรก เนื่องจากว่าพรหมประกอบด้วยพรหมวิหาร๔ เป็นปกติอยู่แล้วท่านทำหน้าที่โดยยุติธรรม พยายามสอบถามทุกวิถีทางแล้ว ถ้าเรานึกความดีไม่ออกไปลงโทษตามความผิดที่ตนเองทำมา แต่ถ้าหากว่าเรานึกถึงความดีออกแม้แต่นิดเดียวท่านจะส่งเราขึ้นสวรรค์ไปก่อนเลย ไปรับความดีของเราก่อน ส่วนพระกาลท่านเป็นเทวดา แต่ว่าในสมัยก่อนท่านชอบต้องการรู้เรื่องราวอะไรต่างๆ ของคนของสัตว์ทั้งหมดจนกระทั่งกลายเป็นว่าท่านสามารถรู้วาระและเวลาการเกิดการตายของคนด้วย ท่านจะเป็นผู้ที่กำหนดว่าจะส่งรททิพย์ไปรับใคร ตอนไหนเมื่อไหร่ ในด้านของผู้ที่เขาทำความดีกันอย่างนี้นะ เพราะฉะนั้นเขาเลยเรียกท่านว่าพระกาล กาลมันมาจากกาละคือแปลว่าเวลา เป็นผู้รู้เวลาของคนอื่นเขา คนละอย่างกัน

ถาม : ใช้พระกาลองค์นี้ที่ลพบุรีหรือเปล่าคะ ?

ตอบ : ที่ลพบุรีนั้นเขาเรียกเจ้าพ่อพระกาฬ เจ้าพ่อพระกาฬที่ลพบุรีนั้นก็คือพระพรหมที่ชื่อท้าวมหาชมพู คนละองค์กันคนละอย่างกันจะ

ถาม :

ตอบ : การภาวนาคาถาจริง ๆ ต้องการผลก็คือโยงจิตให้เป็นสมาธิ ส่วนผลของคาถานั้นเป็นของแถมอีกทีหนึ่ง ดังนั้นถ้าเราภาวนาคาถาเงินล้านเพื่อให้จิตเป็นสมาธิเข้าสู่ระดับสูงขึ้น ๆ ไป จะท่องเร็วท่องช้าอยู่ที่ความถนัดของเรา ส่วนผลของคาถาจะเกิดขึ้นเมื่อใดอย่างไรก็ว่ากันอีกเรื่องหนึ่ง

ถาม : บอกว่าให้ท่องทีละคำ พยายามค่อย ๆ ท่องไปที่ละคำ ท่องไม่ได้ ท่องแล้วมันจิตฟุ้งซ่าน ?

ตอบ : เอาที่เราถนัดล่ะจะ

ถาม :

ตอบ : การดูหมอมจะให้แม่เน เคล็ดลับมันอยู่ที่ว่าเราต้องทำกำลังใจของเราให้เป็นกลาง อย่าให้ไปรัก, โลก, โกรธ, หลง โดยอคติ ไม่ใช่คนนี้มาเห็นแล้วไม่ชอบหน้า ไม่อยากสงเคราะห์ ยายนี้ปากมากถามไม่รู้จักหมด ไม่พอใจอะไรอย่างนี้ นั่นไม่ได้ กำลังใจของเราต้องทำเพื่อการสงเคราะห์ในลักษณะของอัปปัญญาพรหมวิหาร ก็คือไม่มีประมาณไม่ว่าเขาจะสวยงาม อัปลักษณะ รวย จน อีท่าไหนก็ตาม เราจะให้การสงเคราะห์เขาเสมอหน้ากัน ถ้าเราสามารถคุมกำลังใจเราอยู่ลักษณะนี้ได้จะดูหมอมได้แม่นมาก แต่ถ้าหากว่าปล่อยให้ตัวอคติมันกันเราเมื่อไหร่โอกาสเพี้ยนมันมีเยอะ ต้องระวังให้ดี อยากจะดู

หมอมันต้องรู้เคล็ดของการดูหมอม ถ้าไม่รู้เคล็ดก็เสียเวลาเปล่า

ถาม : บางครั้งดูไปใจมันจะเหนื่อย เป็นแบบมันไม่นิ่ง ?

ตอบ : คืออย่าไปคิดว่าเราจะทุ่มเทช่วยเหลือเขาให้ได้ เราเองเราช่วยเขาเราก็ช่วยแค่สิ่งที่เราสามารถสงเคราะห์ได้โดยไม่เกินกำลังความสามารถหรือไม่เกินที่ครูบาอาจารย์ท่านให้ เพราะฉะนั้นเราช่วยแค่ไหนเราทำกำลังใจของเราแค่นั้น ไม่ใช่ไปแบกภาระของเขาเอาไว้ ถ้าแบกอย่างนั้นมันจะหนักมันจะเหนื่อย บางทีหัวใจมันตันผิดปกติไปเลยล่ะ

ถาม : บทอุทิศส่วนกุศลให้กับเจ้ากรรมนายเวร ที่บอกว่าให้เจ้ากรรมนายเวรจงอโหสิกรรมให้แก่ข้าพเจ้าตั้งแต่วันนี้ไปจนกว่าจะเข้าพระนิพพาน อันนี้ผมก็สงสัยว่าเราท่องทุกครั้งเนี่ยเมื่อไหร่เจ้ากรรมนายเวรเขาจะอโหสิกรรมให้เรา ?

ตอบ : จริง ๆ แล้วเจ้ากรรมนายเวรตามความหมายของเรานั้นหมายความว่าคนหรือสัตว์ที่เราได้ฆ่าเขาไว้ ทำร้ายเขาไว้ใช่ไหม ? ถ้าหากว่าเราฆ่าเขาตายเขาไปรับบุญรับบาปตามกรรมของเขาอยู่แล้วที่จะมาคอยจองเรานี้มันน้อยมาก ยกเว้นพวกตายโหงที่ยังไม่หมดอายุขัยซึ่งมันน้อยเต็มที แล้วทำไมมันถึงมีการจองเวรใช้เวรกัน ? มันก็เป็นเรื่องกฎของกรรมว่าใครทำดีก็ได้ดี ใครทำชั่วก็ได้ชั่ว เหมือนกับที่เราฆ่าคนตายเขาไม่ได้มาล้างแค้นเราไม่ได้มาจัดการอะไรกับเราแต่ว่ากฎหมายจัดการเราเอง คราวนี้ว่าทำไมถึงต้องอโหสิกรรม ? ลักษณะนี้เป็นการปลดใจของเราเองจากจุดยึดนั้นว่าเราได้ทำความชั่วอันนั้นไป ถ้าจิตใจมันไปยึดอยู่ตรงนั้นมันจะหมองอยู่ตลอดเวลา ในเมื่อหมองอยู่ตลอดเวลา

จะไปดีมันไม่มี ก็เลยว่เมื่อเราทำความดีแล้วเราตั้งใจอุทิศให้เจ้ากรรมนายเวร เรารู้สึกว่าได้ทำอะเป็นการทดแทนแล้วจิตของเราก็ปลดออกจากจุดนั้นมาทำให้เราได้ดีขึ้นมา เพราะฉะนั้นถามว่าเมื่อไหร่เขาจะอโหสิกรรมให้ ? ใจเราปลดออกเมื่อไหร่ก็เมื่อนั้นหรือไม่อีกที่เป็นพระอรหันต์เมื่อไหร่ก็เมื่อนั้นละ เพราะการเป็นพระอรหันต์นี่กรรมทุกอย่างที่ทำมาจะเป็นอโหสิกรรมหมด ผลกรรมจริง ๆ ทำอันตรายท่านไม่ได้ ยกเว้นเศษกรรมเท่านั้น ดูอย่างท่านองคฺลีมาลสีท่านเป็นพระอรหันต์แล้วผลกรรมที่ฆ่าคนมามากมายเอาท่านลงอบายภูมิไม่ได้ แต่ออกปีนทาบตโดนชาวบ้านขว้างชะหัวร้างข้างแตกอยู่ตั้งหลายวัน

ถาม : บางครั้งนี่ผมมีความรู้สึกว่เมื่อเจอเหตุการณ์แล้วรู้สึกถึงในอดีตว่เราทำได้เคยทำกรรมนี้ไว้ จะได้รับเหตุการณ์ที่เจอแบบนี้ แต่บางทีก็รู้สึกว่ท้อแท้ว่เมื่อไหร่จะหมดเสียที ?

ตอบ : อ้อ..เป็นพระอรหันต์เมื่อไหร่ก็หมดเย็นยันเลย เพราะเราเองเราก็ไม่ได้ทำความดีตลอดมันก็มีสิ่งที่ไม่ดีแทรกอยู่ตลอด แต่ว่าด้วยถากัมมุตตาญาณคืออยู่อย่างหนึ่งคือเราทำเราก็รับ เมื่อเรารู้ว่เราทำเราต้องรับผลอันนั้น แล้วสิ่งที่เราทำเองไม่ต้องตัดพ้อต่อว่ใครก็กัมหนำรับไป ถ้าจิตใจมันยอมรับอย่างนี้ได้เรียกว่ายอมรับกฎของกรรม เมื่อยอมรับกฎของกรรมนี้จิตใจจะมีความสุขมากเลย เพราะฉะนั้นยกัมมุตตาญาณจริง ๆ นี่ดีมาก ดีตรงที่ว่เรายอมรับได้ ถ้าหากว่เรายอมรับไม่ได้เมื่อรู้เข้า แหม...ดูไม่นำไปทำอย่างนั้นเลย แล้วก็มานั่งหมองต้อก็เสร็จ!

ถาม : บางทีก็อยากจะหนีไปเลยละครับ อย่างนี้ถูกหรือเปล่า ?

ตอบ : หนีไปไหนก็ไม่พ้น พระพุทธเจ้าท่านบอกแล้วจะหนีไปซ่อน

อยู่ได้เม็ดทราย ก้นมหาสมุทรหรือจะหนีไปในชอกเขาอันลึกล้ำหรือว่จะหนีไปอยู่ในกลีบเมฆ กรรมก็ตามถึง เพราะว่มันเป็นผลของการกระทำของเราเอง มันเป็นเงาติดตัวของเราเองหนีไปไหนก็หนีไม่ได้หรอก ยกเว้นว่ยอมรับเขา ยอมรับแล้วก็ชดใช้เขาไป ถ้าหากว่ชดใช้ได้หมด ถ้าไม่ได้หมดไปนิพพานซะก่อนคุณก็อดไป จำไว้ว่พระอรหันต์ที่ไปนิพพานไม่มีใครใช้หนี้หมดชกองค์หนึ่ง

ถาม : ถ้าเกิดเราคิดว่การที่เรายู่ทำให้เราต้องทำกรรมหนักต้อไปอีกกับการที่เราไปแล้วเราไม่ต้องทำกรรมหนัก อย่างไหนจะดีกว่ากันครับ ?

ตอบ : กรรมหนักมันยอมให้โทษหนัก ในเมื่อเราเองถ้าหากว่ไปเสียแล้วไม่ต้องทำกรรมอันนั้นก็รีบไปมันซะเลย ถ้าเราทำเราก็ต้องรับผลของมัน ถ้าคุณรู้จักกรรมจริง ๆ ว่หน้าตาเป็นยังงัย? แล้วผลมันเป็นยังงัย? ไม่ต้องการอะไรมากหรอกแค่คุณฆ่าสัตว์ตัวหนึ่ง ถ้าหากว่จิตของคุณหมองอยู่ด้วยกรรมอันนั้น อันดับแรกลงนรกก่อนนะ มันก็ลงขุมที่เป็นนมหานรกคือสัตฺยชีพนรกก่อน พอหลุดจากสัตฺยชีพนรกก็มาลงอุสุทฺนรก จากอุสุทฺนรกมาก็มาลงยมโลกินรก แยกตามขุมที่เราโดนลงโทษมาแล้ว เสร็จแล้วก็ต้องมาเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉานตามจำนวนที่เรามา นี่แค่ตัวเดียวนะ แล้วถ้าเกิดเราทำไว้เยอะละ พอรู้มันเข้านี่มันน่ากลัวมาก น่ากลัวจริง ๆ ที่ท่านบอกว่กฏบัญญัติปฏิฐานญาณ ท่านพิจารณาให้เห็นว่มันเป็นโทษเป็นภัยเป็นของน่ากลัว ถ้าเรารู้ตรงจุดนี้ โอ้โฮ...มันน่ากลัวมากอย่าว่แต่กรรมใหญ่เลยกรรมเล็ก ๆ ยังน่ากลัวขนาดนั้น ขึ้นชื่อว่ไฟแล้วไม่ร้อนนะไม่มี แค่ไฟบุหรี่ยี้เราก็สะดุ้ง ๘ ตลบแล้ว ไฟนรกมันร้อนกว่าบุหรี่ยี้

เป็นล้านเท่า

ถาม : ผมมีความรู้สึกว่าจิตใจของผมเองยังรับกฎของกรรมไม่ได้ แล้วคิดว่าถ้าอยู่โดยไม่หลบหนีไปจะทำให้กรรมต่อกรรมไปอีก ?

ตอบ : มันก็จะต่อเนื่องไปเรื่อยๆ มันจะไม่รู้จักจบ เราต้องหยุด ถ้าเรายังทำกรรมก็คือการกระทำ ถ้าเรายังทำมันก็ไม่มีความจบ มันก็หมุนเวียนเป็นกงกรรมกงเกวียนตามไปเรื่อย รอยเกวียนตามรอยโคไปเรื่อย ถึงเวลามันตามทันก็แย่ แต่ถ้าเราหยุดมันลงเมื่อไหร่กรรมอันนั้นเป็นอันว่าขาดลง มันจะตามแค่ช่วงที่มันส่งผลเท่านั้น พอหมดผลหมดวาระของมัน ตอนนี่เราก็เหลือแต่ความดีล้วน ๆ เราไปแสวงหาความดีของเรา แต่ส่วนใหญ่แล้วถ้าเป็นท่านที่ตั้งใจทำจริงนี่ของเลยยังไม่ทันจะหมดหรอก ท่านดีถึงที่สุดชะก่อนก็เป็นอันว่าจบกันกลายเป็นอโหสิกรรมไป ดูเอาแล้วกันว่าวาระไหนเวลาไหนที่มันเหมาะมันควรกับเรากว่าไปเลย...ตราบไต่ที่เราอยู่อยู่กับมันตราบนั้นเรามีแต่สร้างทุกข์สร้างโทษมากขึ้นทุกที ยกเว้นอย่างเดียวว่าเราจะมึสติเป็นเครื่องคุ้ม พอมีสติเป็นเครื่องคุ้มเราก็สามารถที่จะควบคุมกายของเราไม่ให้ทำผิดพลาด ควบคุมวาจาของเราไม่ให้ทำผิดพลาดแต่มันก็เป็นแค่ขอบเขตหนึ่งเท่านั้นผลอสติพลาดเมื่อไรโอกาสพลาดมันมีก็เท่ากับว่าเราเปิดช่องให้ลงนรกอีก

ถาม : คือผมแก้ปัญหาด้วยการนั่งเฉย แต่ว่าการนั่งเฉยจิตใจมันกระเจิง ?

ตอบ : จิตใจมันไม่นิ่งด้วย เพราะว่าเรารู้ยู่ตลอดว่าเราได้ทำอะไรลงไปผลที่เราได้รับเป็นยังไง เพราะฉะนั้นโอกาสที่ใจมันจะนิ่งด้วยนี่ยากเต็มที ค่อยๆ ตัดสินใจเอาเหอะ มีโอกาสเมื่อไหร่จะเผ่นกับออกแล้วกัน

ถาม : เพราะว่ามันมีเหตุว่าในอดีตเคยทำกรรมที่ไม่ดีเอาไว้ก็เลยยังเกี่ยวกับเรื่องเงินทองยังไม่มี แต่มันก็พอมือช่องทางอยู่บ้าง ไม่ทราบผมจะดันทุรังทำไปหรือว่าทუნ้อยๆ นี่ไม่ทราบจะดีมัย ?

ตอบ : คือของอะไรนี่ถ้าหากว่าตามสมัยก่อนของคนจีนเขาๆ เริ่มจากน้อยไปหาใหญ่ อาจจะค่อยๆ เก็บเล็กผสมน้อยไป แล้วจะสังเกตว่าคนจีนพอมีกิจการมั่นคงแล้วหลักฐานเขาจะแน่น ที่หลักฐานเขาแน่นเพราะเขาเริ่มจากจุดเล็กมาก่อน มันไม่เหมือนสมัยนี้ส่วนใหญ่ทำแล้วจะเอารวยทีเดียวโดยที่ลืมไปว่าการทำจะรวยทีเดียวมันต้องลงทุนมาก การลงทุนมากถ้าพลาดโอกาสพลิกฟื้นของเรามันยากแล้ว โอกาสแก้ตัวมันไม่มี เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าเราทำมัน ควรจะทำตั้งแต่จุดเล็กๆ ไปอย่างที่ตั้งใจนั้นแหละ จริงๆ แล้วมันถูก ค่อยๆ ทำไป

ถาม : คือได้ฟังหลวงพ่อกุญชรท่านพูดเกี่ยวกับเรื่อง...(ไม่ชัด)... ว่าพระพุทธเจ้าท่านทรงเป็นยอดเหนือครูอื่นใด แล้วท่านก็พูดว่าคนเรามันเป็นที่พึ่งแห่งตน ผมก็มาคิดว่าผมควรจะพึ่งตัวเองในการทำอะไร แต่ว่าการตัดสินใจพึ่งตนเองทำให้ผู้อื่นตีว่าเป็นการสร้างความเดือดร้อนให้คนอื่นไปในตัวโดยที่เราไม่ได้ตั้งใจ ?

ตอบ : พึ่งตัวเองแล้วทำไมคนอื่นเดือดร้อน

ถาม : เป็นความคิดของคนอื่นเขาละครับ ?

ตอบ : คุณไม่ต้องไปแคร์ความคิดเขาหรอก "แม้องค์พระปฏิมายังมีราคะ คนเดินดินหรือจะพันคนนินทา"

ถาม : แต่ตอนนี้จะทำอะไรก็กลัวผลกรรมไปหมด จิตใจ...(ฟังไม่ชัด)... ?

ตอบ : เอ้า..."รักษาตัวกลัวกรรมอย่าทำชั่ว จะหมองมัวหม่นไหมมีไป
เมืองผี จงเลือกทำแต่กรรมที่ดีๆ จะได้มีความสุขพ้นทุกข์ภัย" หลวงปู่
มหาอำพันท่านทองให้ฟัง เราก็ดันจำแม่น ทองมากก็ได้ รู้จักกลัวกรรม
ได้ละมันดี ละอายชั่วกลัวบาปนี่โอกาสที่จะตกต่ำมันน้อยแล้ว

ถาม : มีดาราคคนหนึ่งผู้หญิงครับเอารูปในวัยเด็กมาให้ดูอายุประ
มาณ ๔ ขวบ ปรากฏว่าตัวดำมากแล้วก็ผมหยิก ตัวดำเหมือนนิโกร เขา
บอกว่าไปโรงเรียนเพื่อนรังเกียจเพื่อนล้อเลยตั้งใจตั้งแต่ ๔ ขวบเลยว่า
ต่อไปนี้ทุกวันจะใส่บาตรทุกวันแล้วก็ตั้งใจว่าโตขึ้นเป็นสาวขอให้สวย
ตอนนี้ก็ผิวพรรณขาวมาก หน้าตาสะสวย อย่างนี้เป็นผลกรรมในอดีต
หรือว่าเป็นอธิษฐานบารมีที่ตั้งใจครับ ?

ตอบ : เป็นทั้ง ๒ อย่าง อย่างลึมว่าสิ่งที่ทำวินาทีนี้ วินาทีหน้าตรงนี้
ก็เป็นอดีตไปแล้ว นั่นตั้งแต่ ๔ ขวบ ตอนนี้โตเป็นสาวมันตั้งก็ ๑๐ ปีละ?
ถ้าหากว่าสิ่งที่เขาทำๆ ด้วยเจตนาตั้งใจแน่วแน่ ผลมันมาเร็วเพราะกำลัง
ใจเขามั่นคง อีกอย่างหนึ่งคนๆ นี้บุญเก่าเขาต้องดีแน่นอน ถ้าบุญเก่าไม่ดี
เด็กอายุ ๔ ขวบ มีหรือที่จะตั้งอกตั้งใจใส่บาตรทุกวันคุณลองคิดดูไหม?

เพราะฉะนั้นบุญเก่าเขาหนุนเสริมของเขาอยู่แล้วในเมื่อบุญเก่าเขาหนุนเสริม
บวกกับของใหม่ทำไปด้วย ๒ แรงบวกกันสิ่งที่ควรได้มันก็มาเร็วหน่อย

ถาม : ไปชอยสายลมครับ พอดีเห็นผู้ชายคนหนึ่งแต่งตัวเหมือนชาว
บ้านธรรมดามีคนรุมล้อมแล้วก็ยกมือพนมเวลาเขาพูด ?

ตอบ : อ้อ...หมอสมศักดิ์มั่งใส่แว่นรีเปลา ?

ถาม : ใส่แว่นครับ

ตอบ : คุณหมอสมศักดิ์ คือคุณหมอเป็นลูกศิษย์หลวงปู่แรกๆ

รุ่นบุกเบิกเลยค่อนข้างจะสูงด้วยคุณธรรม หมอสมศักดิ์นี้หลายคนชมว่า
ท่านเป็น "พระไตรปิฎกเคลื่อนที่" สิ่งที่ท่านพูดมาส่วนใหญ่ก็เป็นพระ
พุทธวจนะในพระไตรปิฎกนั้นแหละ ดังนั้นเขาพนมมือเขาเคารพใน
ธรรม อีกอย่างคุณหมอก็แก่มากแล้ว (หัวเราะ) เพราะฉะนั้นพนมมือ
พูดกับคนแก่ก็ถือว่าน่ารักไปอีกแบบหนึ่ง

ถาม : นำบวชไปเลยนะคะ ?

ตอบ : นำบวช หมอเขาปรารถนาเมื่อเจอกันในงานทำบุญถวายหลวง
พ่อครั้งล่าสุดที่เจอท่าน บอกหลวงพี่ครับผมเชื่อแล้วครับพระพุทธเจ้าตรัส
อะไรไม่มีผิดจริง ๆ ก่อนหน้านี้เราก็งงไปหน่อยหนึ่งคิดว่าได้เงินบำเหน็จ
บำนาญอะไรมาเสร็จแล้วจำนวนแค่นี้ๆ เราฝากธนาคารไว้ได้ดอกเบี้ย แค
นี้มันพอใช้สบายใจแล้วลาออกจากราชการ ปรากฏว่าเศรษฐกิจมันตก
ดอกเบี้ยมันลด คราวนี้ไม่พอใช้ (หัวเราะ) เป็นยังไงพระพุทธเจ้าตรัสไม่
ผิดจริง ๆ ไหม? เล่นเอาหมอซิมไปเลยเจอหน้ากันที่ไร่วิ่งควาแซนชอบ
คุย คือคุณหมอจะหาคนที่ประเภทไล่ต้อนคุณหมอได้ ท่านไม่อยากจะเอา
ที่นั่งฟังอย่างเดียว

ถาม : เห็นเขาเอาพวกของกินอะไร แล้วก็เอาวางไว้ตรงข้างหน้า
แล้วก็รวบรวมเงิน...(ไม่ชัด)...คนเขาสงสัย ?

ตอบ : ตอนนั้นไม่ต้องสงสัยหรอกของกินให้ไปไม่มีปัญหาอะไร แต่
เงินนะหมอเขาเอาไปทำบุญแน่ๆ ไม่ได้เอาไปไหนหรอก พล.ต.ท.นาย
แพทย์สมศักดิ์ สืบสงวน เป็นแพทย์ใหญ่กรมตำรวจแล้วท่านลาออกตั้ง
แต่อายุ ๕๕ แคนดิแคท อธิปไตยอันดับที่ ๕ พุดง่าย ๆ ว่าคุณใช้เส้นแล้ววิ่ง
เต้นคุณมีสิทธิ์จะเป็นอธิบดีกรมตำรวจได้ แต่คุณหมอเขารู้จักพอ เขาบอก

ว่าเขาลาออกคนหนึ่งทำให้คนได้เลื่อนขั้นทั้งหน่วยงาน เพราะฉะนั้นผมออกดีกว่า อยู่ไปรับราชการไปมันก็คงไม่ก้าวหน้าไปกว่านี้แล้ว

ถาม : ท่านคงไม่อยากจะอะไรแล้วมั้ครับ ?

ตอบ : เปื่อ..เชิงเต็มทีแล้ว ติดตามหลวงพ่อกันมาตลอด หลวงพ่อท่านเจ็บไขได้ป่วยเสมอ คุณหมอก็ช่วยดูแลอยู่ตลอด มาระยะหลังๆ ก็มีหมอสุธรรม มีหมอกษณะ มีหมออะไรเพิ่มขึ้นมาอีกหลายคน แรกๆ ก็มีนั้นแหละหมอสมศักดิ์ เป็นยังไง.. ตามตั้งแต่พันโทพันเอกอยู่ตามจนเป็นนายพล ดี เราเห็นอะไรผิดทำผิดทาง ผิดหู ผิดตา แล้วกล้าถามนะมันดี เก็บไปคิดเองแล้วเราไม่รู้จริงแล้วไปคิดเอง บางสิ่งบางอย่างที่เราคิดมันเป็นโทษแก่ตัวเอง มันอาจไปปรามาสผู้ทรงคุณธรรมเขาโดยที่เราเองก็ไม่ได้ตั้งใจ

ถาม : ผมก็กลัว ?

ตอบ : นั้นแหละพูดง่าย ๆ ว่าวิญญู คุณวิญญู แล้วก็คุณธรรมของท่านนี่ถือว่าสูงมาก คุณกันนี้กำลังใจของท่านละเอียดมาก ละเอียดอย่างชนิดที่เรียกว่าพระปฏิบัติจำนวนมากนี้สู้ท่านไม่ได้ บวชเมื่อไรนี่เราจะมีพระดีไหว้ได้เต็มไม้เต็มมือเลย ความจริงท่านตั้งใจบวชนานแล้ว แต่คราวนี้ว่า... ก็คงจะได้สัมผัสอะไรบางอย่างที่ลักษณะว่าเป็นฆราวาสดีกว่า นักบวชมันไม่ใช่เรื่องง่ายเลยมันมีโอกาสเสมอตัวกับขาดทุนชะเยอะ โอกาสกำไรมันน้อย

ถาม : แล้วอย่างคนที่จะมานั่งสนทนาเป็นคู่สนทนากับหลวงพ่อกับหรือว่ากับพระครูปลัดอย่างนี้ต้องถึงยังไง ถึงจะเป็นได้ ?

ตอบ : ถ้าหากว่าอย่างของหลวงพ่อนี้ก็อย่างอาจารย์ยกทรง

อาจารย์ยกทรงนั้นเป็นนักเทศน์เก่า บวชมาตั้ง ๒๒ พรรษาแล้วถึงสึก นักเทศน์รุ่นเก่านี้ปฏิภาณจะดีทุกคน แกมีลูกเล่นเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ทำให้คนฮาได้ตลอด บางทีก็แก้งง บางทีก็แก้งงเช่ มันต้องมีลูกกล่อลูกชนตลอด บางทีเหมือนท่านไม่ให้ความเคารพหลวงพ่อก็ดีดัดเลยอย่างนั้น แต่ว่ามันจะทำให้คนได้อะไรดี ๆ เพิ่มขึ้นเยอะ ท่านก็ทำหลังจากที่จบแต่ละงานก็ต้องไปกราบขอขมาหลวงพ่อกัน เพราะฉะนั้นถ้าหากว่า..ได้ผู้ที่มีปฏิภาณไหวพริบดีมีการปฏิบัติดีแล้วก็รู้จริง ๆ ได้อะไรต่อมิอะไรเยอะเลย สมัยก่อนที่เขาเทศน์กัน ๒ พรรษามาสน์, ๓ พรรษามาสน์, ๕ พรรษามาสน์ ถ้าหากว่าเป็นพระปฏิภาณดี ๆ ประเภทความรู้แน่นแม่นตำราญาโตโยมได้เยอะฟังไม่รู้เบื่อ หลวงพ่อท่านบอกว่าหลวงพ่อบุญจะเยี่ยมเลย พระครูโหวตธรรมมาจารย์เลยเรียกพระครูโหวตว่าหลวงพ่อบุญพระครูโหวตลูกศิษย์ลูกหาท่านเป็นนักเทศน์ดัง ๆ ทั่วประเทศเลย ในยุคนั้นงานศพพระครูโหวตลูกศิษย์ถวายผ้าไตรคนละไตร เงินคนละ ๕๐๐ บาท สมัยท่วยเตี้ย๒๒ ชาม ๕ สตางค์มันเท่าไร ? ไม่ต้องไปฟังพาใครเลยจัดเทศน์ ๕๐๐ พรรษามาสน์ ผลัดกันตอบคนละประโยคเท่านั้นนะหมดวันแล้ว ๕๐๐ พรรษามาสน์ (หัวเราะ) ลูกศิษย์ท่านแสดงว่าต้องไม่ต่ำกว่า ๕๐๐ คน ไม่งั้นจับเทศน์ ๕๐๐ พรรษามาสน์ไม่ได้ จัดงานศพพระครูโหวต พระครูโหวตมานั่งฟังเทศน์งานศพตัวเอง (หัวเราะ) ท่านจัดงานศพตัวเองแต่ตัวท่านยังไม่ตาย ท่านบอกถ้ากูตายแล้วกูไม่ได้เห็นก็จัดตอนนี้ (หัวเราะ) เอาของท่านซิ ถ้ากูตายแล้วกูไม่ได้เห็นก็จะจัดตอนนี้แฮ... ลูกศิษย์ลูกหาที่มาเหมือนกับตายจริง ๆ นั้นแหละ ท่านก็ฟังเทศน์ในงานของท่าน ลูกศิษย์ลูกหาคนไหนลีลาไม่ทันเขาก็โดนตำไม้งงไป แต่จริงๆ แล้วที่ขึ้นเทศน์นั้นนะ

เสียเที่ยวลากดินทั้งนั้นไม่มีหรอกที่ไม่ทันกันมีแต่จะไล่บี้อีกคนหนึ่งร่วง
 ชะให้ได้ แล้วเวลาขึ้นธรรมาส์เทศน์นี้ต้องมีเด็กไม่มีผู้ใหญ่เหมือน
 อย่างกับเวลาประชุมสงฆ์ เวลาประชุมสงฆ์นี้ไม่ต้องเกรงใจอาวุโสไม่ต้อง
 เกรงใจตำแหน่งหน้าที่คนหนึ่งเสียงหนึ่งเท่ากัน แต่ว่าหลังการประชุมแล้ว
 สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เราทำไปอาจจะเป็นการล่วงเกินผู้อาวุโสกว่าต้องกราบขอ
 ขมากัน เวลาเทศน์ก็เหมือนกันหลวงพ่อกเลยไล่พระครูโวเกือบตาย ตอน
 นั้นมันช่วงสงครามเทศน์กันอยู่บนศาลา หลวงพ่อพระครูโวก็เทศน์
 ประเภทญาติโยมทั้งหลายอะไรประมาณนี้ เราเป็นคนมีพระรัตนตรัยเป็น
 ที่พึ่งไปไหนไม่ต้องเกรงกลัวใคร... หวอขึ้นนะสิ! สัญญาว่าเครื่องบินเข้า
 ศึกมันทิ้งระเบิดญาติโยมก็เผ่นพรวดจากศาลาวิ่งไปหมอบก้นกลางทุ่งนูน
 หลวงพ่อพระครูโวจัดพระพวงเบือเรือมาใส่คอ มือหนึ่งหิ้วยามมือหนึ่ง
 ถือคัมภีร์เทศน์ก็วิ่งตามชาวบ้านเขาไปด้วย ท่านอ้วนนี้ทำวิ่งก็ดูตลก ไป
 หอบแฮกๆ อยู่กลางทุ่ง พอถึงเวลาหวอปลอดภัยตั้งขึ้นก็กลับมา หลวง
 พ่อยังนั่งคาชธรรมาส์อยู่เลย เทศน์คากอยู่ไม่ลงหรอก มาถึงหลวงพ่อกว่า
 ญาติโยมทั้งหลายดูนะไอ้คนเรานะมันบวชมามันบอกมีศีล ๒๒๗ ข้อ แก่
 จะตายท่าจนปานนี้แล้วโกหกต่อหลโยมซึ่งๆ หน้า (หัวเราะ) หลวงพ่อ
 พระครูโวนั่งบนธรรมาส์ มิ่งว่าใครวะ? ผมก็ว่าไอ้คนโกหกนั่นแหละครับ
 คูสิเขาบอกว่าตัวเองเป็นที่พึ่งได้นะ ที่ไหนได้พอถึงเวลาก็วิ่งตาลีตา
 เหลือกไปกับญาติโยมเขานั้นแหละ แล้วมันจะเป็นที่พึ่งเขาได้อย่างไร กลัว
 ตายขนาดนั้น (หัวเราะ) หลวงพ่อพระครูโวบอก มิ่งๆ ไอ้ออกตัณญาตัวเอง
 ไปเป็นที่พึ่งชาวบ้านไม่ได้ยังมาด่ากูซึ่งเป็นที่พึ่งชาวบ้านชะอีก มิ่งเห็นมัย
 ว่านี่อะไร? รูปพระพุทเจ้าไซ้มัย? ไซ้ เออ..เนี่ยพระพุทที่ในมือกูถือเนี่ย

คัมภีร์พระธรรมเนี่ยพระธรรม ตัวกูเนี่ยพระสงฆ์ กูไปครบรัตนตรัยตามไป
 คุ่มครองญาติโยมกลางทุ่ง มิ่งนะออกตัณญาไม่ยอมไป (หัวเราะ) ญาติโยม
 ฮากันฉีราด (หัวเราะ) นั่นนะ ปฏิภาณขนาดนั้นนะรอดไปได้ซึ่งๆ หน้า
 เป็นเรตักันขนาดนั้นตายคาที่แล้ว โอโห...ของท่านเองนี้ไม่ต้องพยายาม
 ไปน้ำใสๆ เลย (หัวเราะ) ลงธรรมาส์แล้วหลวงพ่อกไปกราบขอโทษท่าน
 บอกรอๆ ไม่เป็นไร มันต้องอย่างนี้แหละ ถ้าเอ็งไม่ลงมือข้าจะชั๊ดเอ็งชะ
 เอง ท่านว่า (หัวเราะ) ถึงเวลาไม่ต้องเกรงใจครูบาอาจารย์ เอาให้หนักไว้
 ญาติโยมเขาสนุกแล้วถึงเวลาเขาจะอยากฟังเทศน์ ตัวอยากฟังเทศน์จิต
 มันจะเกาะธัมมานุสสติไซ้มัย? นึกถึงครูบาอาจารย์ที่เทศน์เก่งๆ ก็
 เป็นสังฆานุสสติ ไปวัดไปวาไปทำบุญใส่บาตรเป็นจาคานุสสติเป็น
 ทานบารมี ตั้งใจไปวัดต้องได้เจอพระอย่างน้อยๆ กราบพระพุทธรูป
 ก็เป็นพุทธานุสสติ ..ได้สารพัด เพราะฉะนั้นเรื่องของการเทศน์ถ้าหาก
 ว่าเป็นในลักษณะว่าทำเพื่อเป็นธรรมทานจริงๆ บุญมันมหาศาล หลวงพ่อ
 เองท่านบอกว่าท่านเทศน์ที่ไหนก็ตามกัณฑ์เทศน์ท่านจะให้เจ้าอาวาสวัดนั้น
 ไว้ ถวายวัดนั้นไว้เลยไม่มีการเอากลับถือว่าสิ่งที่ท่านทำเป็นธรรมทาน
 ของเราไปเทศน์วัดท่าขุ่นก็ถวายเขาเอาไว้ บางที่อาจารย์สมพงษ์
 ท่านเกรงใจจะถวาย บอกไม่ต้องผมถือว่าเป็นธรรมทานผมเทศน์เป็น
 ธรรมทาน แล้วเงินส่วนนี้โยมเขาถวายผมมาผมถวายเป็นเงินสงฆ์เป็น
 สังฆทานเป็นวิหารทานไป ผมก็ได้บุญด้วย

ถาม : ผมได้ฟังหลวงพ่อกเล่าเรื่องสงครามในอนาคต ท่านบอก
 ว่าอย่างน้อยๆ ให้เราสวดมนต์ให้หัวพระทุกวันถึงจะปลอดภัยจากอาวุธ
 เคมี จากอาวุธเชื้อโรค แล้วอย่างนี้คนอื่นก็จะไม่รอดหรือครับ ?

ตอบ : อันนั้นบางทีเขาก็มีกรรมของเขาอยู่ จำไว้ว่าเราต้องทำเราถึงได้รับ ถ้าเขาทำเอาไว้มันจำเป็นต้องรับเศษกรรมอันนั้น ทำให้กรรมอันนั้นมาสนองเขาต้องถึงแก่ความตายด้วยสารเคมีก็ดี ด้วยเชื้อโรคก็ดี ด้วยรังสีก็ดี อันนั้นถือว่าเป็นกฎของกรรมไป สังเกตมัยว่าเวลาด์เทรตมันระเบิดโครมครามทำไมคนตายมันแค่นั้นเอง คนที่ไม่ได้ทำกรรมร่วมกันมามันไม่เป็นไรหรอก มันรอดเอาดี ๆ

ถาม : แล้วอย่างที่เป็นข่าวว่าโดนยิงตายนี่รับเป็นเพราะว่ากรรมเก่าเขาเคยฆ่าคนมาหรือว่าเป็นเพราะคนนั้นมันแมกก็เลยยิง?

ตอบ : มันต้องมีกรรมเก่าเนื่องกันมา ถ้าหากว่ากรรมเก่ามาไม่ถึงผลบุญรักษาอยู่ทำยังไงก็ไม่ตายที่โบราณบอกไว้ว่า

ถ้ายังไม่ถึงที่ตายวายชีวิตม์ ใครพิฆาตเช่นฆ่าไม่เอาสัญ
ถ้าหากถึงคราวตายวายชีวิตม์ ใครไม่ทันทำร้ายก็ตายเอง

ถาม : เมื่อสองสามวันก่อนนี่แฟนเพื่อนไปออริซฐานหน้ารูปหลวงพ่อกุญที่อยู่ที่บ้านเขา ขอให้ถูกหอยซังกวดหนึ่ง ก็ซื้อเลย ๔๗๒ ปั้งแทงสองตัวด้วย ๗๒ ก็ไปแทงพอดอนบ้ายกลิ้งน้ำอบน้ำหอมเต็มบ้านไปหมดแทบจะวิ่งหนีออกจากนอกบ้านกลัว หอยออกมาโดนตรง ๆ เลย

ตอบ : คราวนี้ก็รีบไปแก้บนซะ ไม่ได้บนหรือขอตั้ง ๆ แตร็บไปทำบุญใหญ่ซะ คือแสดงว่าวาระบุญของเขามาถึง ถ้าหากว่าวาระบุญที่เกิดจากทานบารมีมาไม่ถึงนี่ซื้อให้ตายก็ไม่ถูก

ถาม : อยากจะเล่าให้ฟังเรื่องคาถาพระปัจเจกพุทธเจ้าคือผมเริ่มท่องมาได้ประมาณเจ็ดแปดเดือนแล้ว แล้วตอนนี้รู้สึกว่ามีเงินในกระเป๋าไม่เคยขาดจะมีแต่เพิ่มขึ้น แต่รู้สึกว่ายังไม่ถึงขั้นที่ว่า..

ตอบ : ค่อย ๆ ทำไป ถ้าหากว่าเราทำโดยที่กำลังใจของเราคิดว่าเราทำเพื่อบูชาคุณครูบาอาจารย์ เรามีหน้าที่ทำเพื่อรักษามรดกล้ำค่าที่หลวงพ่อกุญให้เราไว้ แล้วก็ท่องบ่นภาวนาของเราไปโดยที่ไม่ได้คิดอยากได้ใครดีอะไรกับผลตอบแทนอันนั้น เรามีหน้าที่ท่อง ผลตอบแทนจะเป็นยังไงช่างมัน ถ้าอย่างนั้นจะมาเยอะมาเร็วด้วย แต่ถ้าหากว่าเราท่องแล้วใจมันคิดอยากได้ตัวอยากมันจะตัดไปเยอะอันนี้กล้ายืนยันเพราะอาตมาทำเอง แล้วก็ทำมาตลอด

ถาม : หลวงพ่อกุญท่านบอกว่าหลวงปู่ปานท่านให้ทั้งมนุญสมบัติ สวรรค์สมบัติและนิพพานสมบัติและท่านก็บอกว่าด้วยพระคาถานี้คนไปนิพพานกันเยอะแล้ว ก็เลยท่องมาเรื่อย

ตอบ : คือคาถานี้อย่างน้อย ๆ เราก็ต้องคิดว่าเป็นหลวงปู่หลวงพ่อกุญให้ เจ้าของคาถาก็คือพระปัจเจกพุทธเจ้าและถ้าเป็นคาถาในส่วนที่เป็นคาถาเงินล้านหลายบทที่พระพุทธรูปเจ้าท่านให้มา ถ้าใจของเราเกาะหลวงพ่อกุญ ใจเกาะพระปัจเจกพุทธเจ้า ใจเกาะพระพุทธรูปเจ้า คิดว่าท่านเองทรงความดีถึงขนาดนั้นเป็นผู้ให้คาถาเรา มา ถ้าเราตายเราขอไปอยู่กับท่านอย่างนั้นโอกาสไปนิพพานก็สูง มันอยู่ที่ทำได้หรือทำเป็นถ้าหากว่าทำเป็นนี่ประโยชน์เยอะ

ถาม : ถ้าเราท่องตามอย่างนี้...(ไม่ชัด)...

ตอบ : ไม่หรือคือให้เราตั้งใจสิ เพราะส่วนใหญ่เหล่านั้นก็มักจะ เป็นภาสิตหรือว่าการสั่งสอนซึ่งถือว่าเป็นธรรมะอย่างหนึ่ง ถ้าเราท่องตามด้วยความเคารพในธรรมไม่มีปัญหาอะไร อย่างท่านบอกว่า อภิวาทะนะสีลิสะนิจัจจ บุคคลผู้ที่มีปกตินอนน้อมต่อผู้ทรงศีล วุฑฒาปะจายโน

จัดตาโรธัมมาวัตตันติ ย่อมเป็นปัจจัยให้ธรรมะทั้งสี่ประการเจริญขึ้น
อายุวรรณโน สุขังพลังก็คืออายุ วรรณะ สุขุและกำลัง คำสอนแท้ๆ
เลยเพียงแต่เราเปลือออกมา? อันนั้นก็ถือว่าคำสอนนี้เป็นธรรมะ ในเมื่อ
เป็นธรรมะเราตั้งใจว่าด้วยความเคารพในธรรมก็เป็นธัมมานุสสติ ยิ่ง
เราท่องได้ด้วยถ้ำถึงเวลานี้ก็ออกหมดทุกบทยิ่งดีใหญ่เลย ถ้าหากว่าพระ
สวดเสียงเบาที่ช่วยสวดด้วย(หัวเราะ)

ถาม : แล้วถ้าก็อย่างหลงพอเวลาท่านสวดบทปริมัญจะ ที่สัง
ราชาเราท่องตาม

ตอบ : ลักษณะเดียวกัน คือว่าเราตั้งใจน้อมอัญเชิญท้าวมหา
ด้วยความเคารพ ตั้งใจคิดว่าสิ่งใดที่ท่านเมตตาสงเคราะห์มาเราขอน้อม
รับทั้งหมด แล้วจะเอาอะไรก็อธิษฐานว่าไป ได้เปรียบเขาเยอะเลย มัน
ได้เปรียบตรงที่ว่าจิตเราเกาะหลงพอ ท่องเมื่อไหร่ก็ได้ทันทีและจำได้
ด้วยว่าท่องยังไงแล้วก็ตามได้อनुสติมันดีกว่าเขาเยอะแต่อย่าลืมตรงจุด
ที่ด้วยความเคารพนะ

ถาม : เป็นพระโพธิสัตว์อยู่แล้วท่านฆารากษสที่มีอายุ ๘๐ ปีแล้ว
ทำให้ท่านต้องมีพระชนมายุเพียง ๘๐ พรรษา ก็เลยสงสัยว่าทำไมถึงมีผล
มากขนาดนั้นในการฆารากษส?

ตอบ : อย่าลืมว่าการฆาที่ต้องใช้กำลังใจสูงมากเท่าไรผลกรรม
มันก็นั่นแหละนั่น เขาถึงได้บอกว่าถ้าไม่จำเป็นอย่าไปกินเนื้อสัตว์ใหญ่
ประเภทวัวทั้งตัวจะฆา มันให้ตายต้องใช้กำลังใจมากกว่าไก่ หรือใช้กำลัง
ใจมากกว่าปลาเล็กๆ อย่างนี้ นั่นมันกินคนมาเยอะแล้ว ถ้าหากว่ากำลัง
ใจไม่เข้มแข็งจริงๆ คิดจะไปฆานี้ประเภทได้ยินชื่อ ก็คงเดินถอยหลังแล้ว

อันนั้นจริงๆ ท่านเห็นแกโยมแม่ คือว่าฐานะลำบากยากจนมากแม่ก็แก่
แล้ว อยากให้แม่มีความสุขความสบายบ้างเลยไปรับอาสาเพราะว่าเขา
บอกว่าใครทำได้จะให้ทองเท่าลูกฟัก อย่างน้อยๆ ก็เลี้ยงแม่มีความสุข
ความสบายไป ถ้าหากว่าในยุคสมัยของเราอายุขัยมันร้อยปีสมัยพระพุทธ
เจ้าท่าน ก็มีหลายท่านที่อยู่ถึง ๑๒๐ ปี สมัยของเราอายุ ๗๕ ปีเป็นอายุ
ขัยแต่ว่าคนอยู่กันเก้าสิบล้านกว่าก็มี เพราะฉะนั้นว่าถึงอยู่ต่อไปก็
อยู่อย่างคนแก่ ถึงจะแก่อย่างพระพุทธเจ้าก็เถอะ ร่างกายของคนแก่นี้
มันไม่ค่อยดีหรืออยู่ต่อก็ทรมานมาก พระองค์เสด็จดับขันธปรินิพพาน
ไปในวาระนั้นไปในเวลานั้นก็ถือว่าพอเหมาะพอสมแล้ว

ถาม : แล้วคนเราอยู่ๆ จะไปเป็นยักษ์ได้ยังไง?

ตอบ : คงจะต้องทำกรรมอะไรไว้เยอะ พวกอสูรนี่ต้องทำบุญผสม
ความโกรธ ถ้าหากว่าเราตั้งใจไว้ว่าเราทำบุญอันนี้ขอเกิดเป็นยักษ์มันก็
เป็นเหมือนกัน ขณะเดียวกันว่าถ้าหากว่าเป็นผู้มีจิตใจดุร้ายฆ่าฟันเขา
เป็นปกติหรือว่ามีกำลังใจที่เข้มแข็งสามารถทรงฌานทรงสมาบัติได้แต่
กลายเป็นมิถุนาจิตพอถึงเวลาหลังจากตกนรก เป็นเปรต เป็นอสุรกาย
เป็นอะไรมา อาจจะต้องมาเกิดเป็นพวกเหล่านี้ได้ เพราะว่าวิสัยเดิม
สัญญาเดิมที่ตัวเองทำมา มันทำให้ผลกรรมเหล่านี้ส่งผลให้ไปเป็น ภา
ษาไทยมันฟังยากยักษ์ ยักษ์กลายเป็นเทวดา รากษสนี้เป็นอมมนุษย์พวก
หนึ่งที่กินเนื้อคนกินเนื้อสัตว์เป็นอาหาร ผีเสื้อผีเสื้อในที่นี้มันไม่ใช่ผี
เสื้อที่บินนะสิ มันผีเสื้อที่อยู่ในตระกูลประเภทพวกปีศาจ พวกยักษ์ พวก
อสุรกายเหมือนกัน

ถาม : การปลุกเสกนี้ใครปลุกเสก? (ถามเรื่องพระกริ่งพิชัยสงคราม)

ตอบ : ใครปลุกเสก? ถ้าหากว่าตามสายหลวงพ่อก็เป็นหน้าที่ของพระท่าน แล้วแต่ว่าท่านจะบัญชา การหรือว่าแล้วแต่ท่านจะทำ ของเราเองนี้มีหน้าที่อยู่อย่างเดียวคือนั่งมองแล้วก็คอยทำตามที่ท่านสั่งแค่นั้น สายหลวงพ่อนี้ปลุกพระไม่เป็นหรือก็มีแต่พระปลุกถึงเวลาพระจะมาบอกให้ทำโน่นทำนี่

ถาม : อย่างเวลาที่วัดอื่นๆ เขานิมนต์พระมาหลายๆ องค์มานั่งปลุก เห็นท่านหลับตาแล้วท่านไปไหน?

ตอบ : อันนั้นต้องถามท่าน บางองค์ก็นั่งหลับ หลวงพ่อเคยเล่าให้ฟังว่ามีหลวงพ่อยู่องค์หนึ่งเวลาไปนั่งปลุกท่านก็ค่อยๆ ทรวดลงๆ จนกระทั่งเกือบถึงพื้นแล้วค่อยยืดขึ้นมาใหม่อย่างนั้นอยู่ตลอดเป็นชั่วโมง จนกระทั่งคนไปสะกิดท่านว่าหมดเวลาหมดพิธีพุทธาภิเษกแล้วท่านก็เลิกบรรดาญาติโยมก็เลื่อมใสมาก กิจงานกิจงานก็นิมนต์ไปปลุกเสก แล้ววันหนึ่งลูกศิษย์ลูกหาที่เห็นมีบางคนที่เขากล้า เขาก็ถามว่าหลวงพ่อเรียนวิชาอะไรมาครบถึงปลุกท่านนั้น ถามว่าทำไหน? ก็อธิบายให้ฟังหลวงพ่อก็ค่อยๆ ลงแล้วก็ขึ้นๆ ท่านบอกกุหลาบ บอกตรงๆ เลยกุหลาบ เพราะฉะนั้นอยากทราบว่าท่านทำอะไรท่านไปไหนก็ต้องถามท่านแต่ถ้าเป็นสายหลวงพ่อนี้ถึงเวลาตั้งใจอาราธนาพระ พระท่านสั่งให้ทำอย่างไรก็กำหนดใจตามไปภาวนาตามไป

ถาม : แล้วแต่บางองค์?

ตอบ : ก็แล้วแต่วิชาการที่ท่านได้รับมา ที่หลวงพ่อกเคยเล่าเรื่องพิธีพุทธาภิเษกน่าจะเป็นที่วัดระฆังมัง? สมัยเจ้าคุณเทพประสิทธิ์นายกอยู่หลวงปู่ภาควัดระฆัง พอเริ่มพิธีพุทธาภิเษกหลวงพ่อกำหนดเจโต

ปริยญาณแอบดูใจเขา บอกว่าแต่ละองค์กำลังใจไม่เหมือนกันบางองค์พุ่งแหลมเปียบเป็นเข็มพุ่งใส่กองวัดถุ่มงคล บางคนก็เป็นแสงสว่างจำแนกคลุมทั่วเลยกำลังจะดูต่อไปหลวงปู่ภาคด่ามาบอกเสียไอ้ชีขโมยแอบดูเขา..(หัวเราะ)..รู้ไปหมดทำอะไรก็รู้

ถาม : พระมหากษัตริย์ไทยที่ได้สิ้นพระชนม์ไปแล้วมาเกิดแล้วอย่างนี้ครับ ถ้ามาเกิดแล้วเวลาไปจุดธูปไหว้ไหนไหว้ใคร?

ตอบ : บุคคลที่มีคนเคารพนับถืออยู่ เมื่อท่านสิ้นชีวิตไปแล้วเขากราบไหว้บูชาอยู่ ถ้าหากว่าท่านมาเกิดใหม่จะมีเทวดาหรือพรหมที่มีบารมีใกล้เคียงกับท่านรับหน้าที่นั้นแทน อย่างสมัยหลวงพ่อมิชีวิตอยู่นั้นไปกราบไหว้บูชาท้าวสัจจะพรหมจะรับหน้าที่แทน เขาจะมีการแทนกันเพราะว่าอย่างน้อยๆ การระลึกถึงผู้ที่มิคุณมีความดีอะไรมันก็ยังเป็นอุปถัมภ์ ถ้าหากว่าท่านเป็นเทวดาก็เป็นเทวดานุสสติ ถ้าท่านเป็นพระอริยเจ้าก็เป็นสังฆานุสสติไป

ถาม : ไหว้ท่านก็ไม่สูญเปล่า?

ตอบ : ไม่ไปไหนหรอก ดีไม่ต้องค์ที่มาถ้าบารมีสูงกว่าชะง่อนน้อยได้เยอะกว่าอีก

ถาม : เล่าเรื่องราวหลวงปู่ปานท่านสอนบอกว่าเวลาพระมาที่วัด ก่อนที่จะเคลื่อนย้ายพระไปที่ตั้งหลวงพ่อกก็คิดว่าสามารถเคลื่อนย้ายได้เลย หลวงปู่ปานท่านบอกว่าต้องให้ความเคารพต่อพระพุทธรเจ้า ต้องจุดธูปทำพิธีก่อน แล้วอย่างนี้เวลาพระที่บ้านเราจุดธูปก่อนอย่างนี้ดีมั๊ย?

ตอบ : ควรจะทำเลยเป็นการแสดงออกซึ่งความเคารพจริงๆ คือจุดธูปบอกกล่าวท่าน ขออนุญาตเลยว่าเราจะโยกย้ายยังไง เพราะว่าพระ

โดยเฉพาะพระพุทธรูปสร้างขึ้นมาจะผ่านพิธีพุทธาภิเษกหรือไม่ผ่านก็ตามจะมีเทวดารักษาอยู่แล้ว การพุทธาภิเษกเป็นการจับตัววางตายว่าใครเป็นผู้รักษาเท่านั้น นั่นเฉพาะเจาะจงว่าหน้าที่คุณแต่ถ้าหากว่าทำๆ ไปใครก็ช่วยรักษาได้เพราะฉะนั้นก็ควรให้ความเคารพท่าน โดยเฉพาะเราเคารพก็คือเราเคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า การเคารพด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยใจอย่างแท้จริงนี่เป็นกติการเริ่มต้นของพระโสดาบัน

ถาม : ถ้าเราถือวิสาสะย้ายทันทีอย่างนี้ถือว่าปรามาสมั๊ย?

ตอบ : ก็ขอมาทีหลังสิ เหมือนกับผู้ใหญ่ถึงเวลาลากท่านเดินตอกๆ ไปอย่างนี้มันงามมั๊ยล่ะ?

ถาม : ญาณ ๘ นี้เหมือนกับที่เราคิดไปเองรีเปล่า?

ตอบ : ลักษณะของการฝึกญาณ ๘ เราได้ทิพจักขุญาณก่อนคราวนี้ทิพจักขุญาณถ้าไม่ชัดเจนแจ่มใส บางทีเหมือนยังกับเราคิดเองเออเอง วิธีทดสอบง่ายๆ ก็คือว่าให้ถามปัญหาที่พิสูจน์ได้ในระยะเวลาสั้นๆ อย่างเช่นว่าถ้าพรุ่งนี้เราออกจากบ้านเราจะเจอใครเป็นคนแรก ผู้หญิงหรือผู้ชาย ใส่เสื้อผ้าสีอะไรอย่างนี้ พอตอนเช้าก็โผล่หน้าออกไปดูเลยถ้ามันตรงก็ใช้ได้ สมัยก่อนที่หลวงพ่อบ้านสอนให้นั่งข้างถนนหลับตาทำใจสบายๆ วางอารมณ์อยู่ในทิพจักขุญาณของโมโนมยิทธิ เสียจรยนต์แล้วมาให้ถามว่ารถยนต์มาสีอะไร พอคำตอบเกิดขึ้นก็ลืมตาดู มันได้คำตอบในระยะสั้นๆ เลย ถ้าหากว่าผิดไม่ต้องจำ แต่ถ้าถูกให้จำว่าเราวางอารมณ์ไว้ยังไง แล้วก็กำหนดใจอย่างนั้นรถมาสีอะไร ต่อไปพอถูกสักแปดคันในสิบคันเริ่มความมั่นใจเริ่มมี เพิ่มไปว่ารถมาสีอะไรคนนั่งมาก็คน พอ

มันถูกมากๆ เข้าสักแปดในสิบว่ารถมาสีอะไรคนนั่งมาก็คน ผู้หญิงเท่าไรหรือผู้ชายเท่าไร ต่อไปรถมาสีอะไรคนนั่งมาก็คนผู้หญิงเท่าไรหรือผู้ชายเท่าไรแต่ละคนใส่เสื้อผ้าสีอะไร ทำๆ กระทั่งเลขทะเบียนรถก็บอกถูกให้พิสูจน์กับสิ่งที่พิสูจน์ได้ระยะสั้นๆ เพื่อที่เราจะได้มั่นใจว่าความรู้ที่ถูกต้องจริงๆ

ถาม : ที่นี่จะต้องฝึกทุกวัน?

ตอบ : ฝึกทุกวันต้องซ้อมไว้ทุกวันไม่งั้นสนิมขึ้น จะใช้งานแต่ละทีชักดาบไม่ออกสนิมกินติดกระบอกไปแล้ว

ถาม : มันมีอยู่ช่วงหนึ่งคะ ที่แบบว่าเป็นความรู้สึกมากกว่า แล้วก็ไม่เกินห้านาทีมันก็เกิดแล้วเป็นแบบนี้ เหมือนกับว่าติดต่อกันหลายครั้งเหมือนกันและพอมาช่วงหลังนี้รู้สึกมันความรู้สึกนี้หายไปแล้ว

ตอบ : เราทิ้งมัน ลองย้อนกลับไปทบทวนดูว่าตอนช่วงนั้นเรารักษาอารมณ์ยังไง? ทาน ศิล ภาวนาของเราตรงตัวแค่ไหน? อารมณ์ใจนั้นถึงอยู่กับเรา เราปฏิบัติวันละเท่าไร? เข้าก็ครึ่งเย็นกี่ครั้ง? รักษาอารมณ์ได้นานเท่าไรอย่างนั้น แล้วตอนนี้เราทำได้ทำอย่างนั้นมั๊ย? ถ้าเรายังทำอย่างนั้นผลอย่างนั้นก็ยังคงเกิดอยู่ แต่ถ้าเราเลิกทำเมื่อไหร่ผลอย่างนั้นก็หายไป

ถาม : หลังจากที่เรียกว่าเหมือนกับว่าเคยได้อย่างนี้คะ แล้วหนูรู้สึกว่า มันไม่ค่อยอยากจะทำแล้วก็ไม่ค่อยอยากจะทำสวดมนต์ ไม่ค่อยอยากจะทำวัตรพระ?

ตอบ : มันก็ไม่ค่อยอยากจะทำเกิดเหมือนกัน...(หิวเราะ)...เราไม่สร้างเหตุแล้วผลจะเกิดได้อย่างไร? เราก็ต้องทำเหตุอันนั้นใหม่ คนที่เคย

ทำได้แล้วไม่ยาก ถ้าเคยทำได้แล้วจะไม่ยากไปทบทวนอารมณ์เดิมของเรา พอถึงตรงจุดนั้นเมื่อไหร่ตัวรู้นี้ก็จะเกิดขึ้นมาใหม่ แรก ๆ มันเป็นความรู้สึกพอนานไป ๆ ความมั่นใจมันมากเข้า ๆ อยู่มันจะเหมือนกับปรากฏภาพวาบขึ้นมาเฉย ๆ ตอนนั้นก็จะลำบากอยู่อีกช่วงหนึ่ง พอภาพมันปรากฏขึ้นความเคยชินจะไปใช้สายตาเพ่งอยู่ เราต้องส่งจิตออกนะไปถึงสถานที่นั้น ๆ ถึงจะรับรู้ภาพอย่างนั้น ๆ ได้ การที่เราใช้สายตาเพ่งก็คือเรานึกถึงตา นึกถึงตาก็ือนึกถึงตัวมันเป็นการดึงจิตกลับภาพจะหายไป ก็จะต้องไปปล้ำกับภาพที่มา ๆ หาย ๆ อีกยกใหญ่ บางคนเป็นปี ๆ เลยกว่าจะทำได้ว่าก่อนหน้านี้แค่ความรู้สึกเราก็รู้ได้ถูกต้องดีแล้ว ถึงภาพจะปรากฏไม่ปรากฏก็ช่างมันเถอะ ยังไง ๆ ความรู้สึกนี้ถูกต้องเราพอใจ ถ้าทำอย่างนั้นได้ภาพจะปรากฏอยู่แล้วอยู่ได้นาน ไปหัดใหม่ไม่ยากแล้ว

ถาม : แล้วหนูเคยแบบว่าฝันแล้วพอตื่นขึ้นมาจำไม่ได้เป็นแบบนี้ประมาณสามสี่รอบแล้วค่ะ แล้วปรากฏว่าเหตุการณ์มันก็เกิดขึ้นมา แล้วก็นึกได้ว่าอันนี้เราเคยฝัน?

ตอบ : ลักษณะนั้นถ้าเป็นทิพจักขุญาณอย่างอ่อนมันจะเหมือนกับฝันหรือว่าเกิดความรู้สึกอย่างเช่นว่ารู้สึกว่ามีเพื่อนน่าจะโทรมา พักเดียวโทรศัพท์กริ่งแล้วอย่างนี้ โบราณเขาเรียกว่าคนอย่างนี้ล้างสังขรณ์ดีแต่ความจริงมันเป็นที่พิจักขุญาณ เพียงแต่มันขาดการฝึกฝนต่อเนื่อง มันก็เลยไม่ชัดเจนแจ่มใส

ถาม : หนูฟังเทพหลวงพ่อคะที่เป็นแบบว่าวิชาสามกับอภิญญาหก หนูมีความสงสัยว่าวิชาสามนี้จะอยู่ในระดับล่างของอภิญญาหก?

ตอบ : ต่ำกว่า อภิญญาหกมันจะมีอยู่จุดหนึ่งก็คืออภิญญาที่ ตัวนี้จะแสดงฤทธิ์ผาดแผลงได้ทุกอย่างเลยเนื่องจากว่าพื้นฐานของอภิญญาที่มาจากกสิณสิบ แต่ว่าวิชาสามนี้พื้นฐานมาจากกสิณกองใดกองหนึ่ง กองเดียวคือจะเป็นเตโชกสิณกสิณไฟ โอทาดกสิณกสิณสีขาว อาโลกกสิณกสิณแสงสว่าง กสิณสามกองนี้กองใดกองหนึ่งทำให้เกิดทิพจักขุญาณได้ พอเกิดทิพจักขุญาณแล้วก็นำไปใช้ในปุพเพนิวาสานุสสติญาณคือระลึกชาติเนวชาที่หนึ่ง วิชาที่สองจุดอุปปาดญาณรู้ว่าคนและสัตว์ก่อนเกิดมาจากไหนตายแล้วจะไปไหน และตัวสุดท้ายคืออสาวิกขญาณคือทำกิเลสให้สิ้นไปสามอย่างนี้เขาเรียกว่าวิชาสาม แต่อภิญญาหกนี้ครอบวิชาสามอยู่หมดเลยมีอภิญญาที่แสดงฤทธิ์ได้ทุกอย่าง ทิพยโสตรูทิพย์ ทิพจักขุอะไรอย่างนี้แล้วก็ปุพเพนิวาสานุสสติญาณระลึกชาติ จุดอุปปาดญาณรู้ว่าคนสัตว์ก่อนเกิดมาจากไหนตายแล้วจะไปไหน แล้วอสาวิกขญาณทำให้กิเลสสิ้นไปมากกว่าตั้งสาม

ถาม : หนูมีความรู้สึกว่ายากมากเลยหนูคงทำ..คงต้องเป็นนักบวชอย่างเดียวคงจะทำได้

ตอบ : ไม่หรอกคนทั่วๆ ไปนั่นแหละ ฆราวาสทำได้ง่ายกว่า เพราะว่าศีลน้อยกว่า คนที่รักษามากกว่ากับคนที่รักษาของสองร้อยกว่าขั้นนี้ใครดูแลง่ายกว่ากัน ฆราวาสรักษาศีลแค่ห้าข้อทำได้ง่ายกว่ามันอยู่ที่ว่าเราเอาจริงมั๊ย? เรื่องของอภิญญาเป็นเรื่องของคนจริงคนจริงของคนมีศีลจะต้องทำจริง ๆ ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ ถ้าหากว่าเราทำอย่างนั้นได้มันได้ทุกคนไม่ใช่หนักบวชหรือหนักบวชปัจจุบันนี้สามแสนกว่านี้ทำได้ไม่ถึงพันหรอก

ถาม : ฟังแล้วหนูมีความรู้สึกว่ายากมากสำหรับชาตินี้ของหนู
 ตอบ : เอาเถอะ..ไม่เป็นไรถ้าเกิดบ่อยๆ เดี่ยวก็ง่ายไปเอง
 ถาม : มีความสงสัยว่าถ้าเอาลูกไปรับยันต์เกาะเพชรนี้เด็กไม่ได้นั่งสมาธิ...

ตอบ : ไม่เป็นไร เพราะว่าถ้าหากว่าเราอยู่ในพิธีด้วยความตั้งใจถึงยังงั้นพระท่านก็สงเคราะห์ให้ ต่อให้ไม่ได้อยู่ในพิธีถ้าหากว่าติดงานติดการแล้วเราอยู่ที่บ้านตั้งใจรับด้วยความเคารพในเวลานั้นก็ได้เหมือนกัน

ถาม : อยากจะเปลี่ยนชื่อ หนูเกิดวันพฤหัสบดี?

ตอบ : แล้วทำไมจะเปลี่ยน เป็นอะไรเขาก็เรียกชื่อเดิมนั้นล่ะ ชื่อเถอะมันแทบจะไม่มีใครเขาเรียกชื่อใหม่ของเราหรอก ยกเว้นคนที่เพิ่งรู้จักกัน คนที่รู้จักมาแล้วเปลี่ยนเป็นอะไรมันก็เรียกชื่อเดิม จริงๆ ชื่อเสียงเรียงนามนี้มันมาที่หลังคน ตำราการตั้งชื่อมันมาที่หลัง ถ้ามันมีผลต่อคนมากถึงขนาดนั้นบรรพบุรุษของเราก็คงตายหมดแล้ว ไม่เหลือมาถึงเราหรอก อุดสำหันธ์ผีเสื้อพันธุ้มาถึงเราจนปัจจุบันตั้งห้าหกพันล้านคนแล้ว เพราะฉะนั้นชอบชื่ออะไรก็เอาชื่อนั้นเถอะ ชื่อที่พ่อแม่ตั้งให้ถือว่าเป็นมงคลที่สุดแล้ว อาตมาอยู่มาจนปานนี้ก็เพิ่งจะเจออยู่รายเดียวที่ชื่อมีอิทธิพล เป็นเด็กผู้หญิงวัยรุ่นคนหนึ่งอายุก็คงราวๆ ซักสิบห้าสิบหกปี ชื่อมันยาวตัวเขาเบาจนขนาดเราหัวเขนเดียวลอยเลย ผอมกะหรั่งมีแต่กระดูก ตอนนั้นหลวงปู่ครูบาธรรมชัยยังอยู่ หลวงปู่ครูบาธรรมชัยเป็นพระต้องคหนึ่งที่หลวงพ่อวัดท่าซุงท่านบอกให้ลูกๆ ไปหาไปกราบไปไหว้ไปทำบุญกับท่าน หลวงปู่ธรรมชัยท่านรักษาโรควิธีรักษาโรคท่านตรวจด้วยทิพจักขุญาณคือโรคที่หมอทั่วๆ ไปรักษาไม่ได้มักจะไปหา

หลวงปู่ หลวงปู่ท่านจะมีสายสิญจน์วางอยู่ในพานพาดมาแล้วท่านก็จะจับไว้ พอคนป่วยเข้ามาแตะสายสิญจน์หลวงปู่จะบอกว่าป่วยด้วยโรคอะไร เป็นมากี่ปีก็เดอนกี่วันต้องรักษาด้วยยาอะไร สมัยนั้นถ้าหลวงปู่มาไม่ตรงกับหลวงพ่อก็จะไปหาหลวงปู่ไปเพื่อทดสอบทิพจักขุญาณของตัวเอง ไปถึงโยมเขาแตะก็กำหนดใจจะรู้ว่าเขาป่วยมากี่ปี แต่พอเดือนนี้ซั๊กจะผิดพอวันนี้ไปไกลลิบเลย หลวงปู่ท่านบอกรายละเอียดได้แต่ของเรามันละเอียดขนาดนั้นไม่ได้ มาตอนหลังหลวงพ่อท่านบอกว่าทิพจักขุญาณของหลวงปู่ธรรมชัยเยี่ยมที่สุดในยุคนี้ เพราะท่านเกิดมาเพื่อเป็นหมอเป็นหมอถ้ารู้ไม่ละเอียดรักษาโรคไม่ได้ ในเมื่อท่านมาเพื่อเป็นหมอกิจจักขุญาณต้องเยี่ยมที่สุด เพราะฉะนั้นที่เราผิดแล้วผิดอีกไม่ใช่เรื่องผิดปกติไปลองกับใครไม่ลองไปลองระดับ(หัวเราะ)ปรมาจารย์เลย คราวนี้พอเด็กคนนั้นแตะสายสิญจน์บ๊อบหลวงปู่ลืมตาขึ้นมาบอกอีหนูไม่ต้องรักษาหรอกลูกไปเปลี่ยนชื่อซะก็หายเอง ท่านบอกว่าชื่อปัจจุบันนี้ไปตรงกับบรรพบุรุษคนหนึ่งตายมานานแล้ว ผีมันหวงชื่อตายมานานขนาดนั้นแล้วยังไม่ยอมเลิกหวงชื่อตัวเองว่าลูกหลานเอาชื่อมาตั้งตรงกับมัน โกรธ มันก็เลยแก้งซะจนเป็นอย่างนั้น หมอรักษาเท่าไรก็รักษาไม่หาย หาสาเหตุไม่เจอนั้นแหละในชีวิตที่อยู่มาจนปานนี้สี่สิบกว่าปีแล้วเพิ่งเห็นมีคนเดียวที่ชื่อมีอิทธิพลกับตัวเพราะฉะนั้นของเราอะไรก็ได้ ถ้าอยากได้ชื่อเพราะๆไปวัดดอนเดินดูที่ละป้ายๆ เดี่ยวก็ได้เอง

ถาม : คือแม่หนูเขาชอบสวดมนต์ตอนเช้าแต่เขาสวดแบบเสียงดังเวลาที่หนูอยู่ข้างบนนี้พอได้ยินเสียงแม่สวดมนต์จะมีความรู้สึกว่าหนูรำคาญเสียงแม่ แต่เพียงที่จะทำใจให้สบายๆคือก่อนที่เขาจะเอาข้าวมา

ถวายพระภูมิจะรู้สึกว่ามันกะระรำคาญตายังไงก็ไม่ทราบค่ะ แต่หนูพยายามปลดอารมณ์ใจว่าไม่ ๆ ๆ ๆ

ตอบ : อันนั้นมันเป็นตัวทดสอบอารมณ์อย่างหนึ่งเขาเรียกว่ากิเลสमार มันจะทำให้เราเบี่ยงไปจากความดี ทั้ง ๆ ที่เห็นคนอื่นทำความดีแต่ไม่ได้ยินดีและโมทนาด้วย มันจะกลายเป็นประเภทนึกคิดเบียดเบียนเขาซะด้วยซ้ำไป จิตมันแทนที่จะประกอบไปด้วยอนุโมทนาจิตมันกลายเป็นวิหิงสาวิตกคือคิดเบียดเบียนคนอื่นเขาแทน อารมณ์ใจอย่างนี้ไม่ใช่สิ่งที่ดี บอกกับมันบอกว่า ข้ารู้จักหน้าเอ็งแล้วไม่ต้องมาแกล้งซะให้ยากหรอก พวกมารนี่ขี้อายพอเรารู้ทันเขาก็เลิก

ถาม : แล้วหนูเห็นอย่างนี้หนูก็ต้องโมทนากับเขา?

ตอบ : จริง ๆ คือว่าในส่วนนั้นเราไม่ได้ทำ แล้วแม่ทำเราก็พลอยยินดีและโมทนาไปกับความดีที่แม่ทำด้วย ทุกสิ่งทุกอย่างที่เข้ามาทางตาหู จมูก ลิ้น กายพยายามกลั้นเอาไว้อย่าให้เข้าไปใจ ถ้าเข้าไปใจปุ๊บมันจะเกิดอันตรายกับเรา เพราะว่ามันจะเริ่มชอบหรือไม่ชอบพอชอบหรือไม่ชอบปุ๊บถ้าเรามาติดต่อนี้ยิ่งหนักเข้าไปใหญ่เลย ถ้าไม่ชอบก็พลอยจะพาลโกรธพาลเกลียดไปเลย ถ้าหากว่าชอบก็อยากมีอยากได้ขึ้นมา มันไม่ได้เรื่องทั้งสองฝ่ายพยายามทำใจให้เป็นกลาง ๆ ไว้

ถาม : ตามที่เคยได้ยินมาเขาบอกว่าถ้ามีคู่ครอง.....

ตอบ : มีคู่หนึ่งยิ่งไปง่ายเลย คนจะไปนิพพานจะต้องเห็นทุกข์รู้ทุกข์ เมื่อเห็นทุกข์รู้ทุกข์แล้วรู้สึกเข็ด ในเมื่อรู้สึกเข็ดนี้ก็หาทางหนีทุกข์ซึ่งมันจะไปนิพพานได้ดีไม่ดีไปง่ายด้วยเพียงแต่ว่าคนส่วนใหญ่

ที่มีคู่ถ้าหากว่าจิตใจมันแต่ไปกังวลกับการทำมาหากิน ห่วงลูกห่วงตัวห่วงเมียมันกังวลอยู่มันก็จะไปยาก แต่ถ้าหากว่าผู้ใดก็ตามที่มีคู่แล้วเห็นทุกข์โอกาสที่จะไปมันง่ายกว่าคือถ้าตั้งใจปฏิบัติจริงเห็นทุกข์จริงจิตมันยอมรับได้ง่ายกว่า มันลำบากจริง ๆ แล้วนี่คนเดียวก็ทุกข์จะแยแล้วใช่ไหม? จากขั้นนี้ทำ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณของตัวเองก็กลายเป็นขั้นสี่สิบของสามิอย่างนี้ กลายเป็นขั้นสี่สิบห้าของลูก มีชะสองคนก็ยี่สิบไปเลย มันทุกข์กว่าเดิมหลายเท่ามันน่าจะไปง่ายกว่าใคร บอกว่ามีคู่แล้วไปนิพพานไม่ได้อย่าไปเชื่อ พระพุทธเจ้าก็มีใช่ไหม? นั่นนะต้นตำรับนิพพานเลย

ถาม : เราทำบุญอะไรจะคะถึงจะได้รู้ว่าเนื้อคู่เราคือแบบว่าเรามีทำบุญหรือทำกรรมอะไรมาคือว่าต้องมาผิตหวังในเรื่องของคุณครอง?

ตอบ : เรื่องนี้ก็ไม่ทราบเหมือนกันว่าสมัยก่อนไปแย่งของคนอื่นเขาไว้รีเปล่า? จริง ๆ แล้วหลวงพ่อบอกว่า "อยู่คนเดียวเปลี่ยวกายแสนสบายแต่ไม่สนุก ถ้าอยู่สองครองทุกข์ถึงสนุกก็ไม่สบาย" ความจริงเราสบายนะเราลดทุกข์ลงไปครึ่งหนึ่ง คอยดูคนรอบ ๆ ข้างเราติดรักกันปานจะกลืนก็หะถึงเวลามันก็ต้องทะเลาะเบาะแว้งกระทบกระทั่งกันอยู่ตลอดล้นกับพื้นนะ ถึงจะมีลูกเป็นโซ่ทองคล้องใจก็จริงแต่ถ้าคนเราเวลาเหนื่อยมา เวลาหิวมา เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยอารมณ์มันเสียง่ายเดี่ยวทะเลาะกัน ดูว่ารอบข้างของเรามีคู่ไหนที่เขามีความสุขจริงๆ มั่ง มันจีจ๋าหวานจ้อยกันได้พักเดียวแล้วหลังจากนั้นก็ทุกข์ล้นๆ ถามคนข้าง ๆ สีเขาแต่งมาแล้วถามว่าพี่มีความสุขจริงๆ มั้ย? ไม่มีหรอก ลำบากจะตายซักเหนื่อยจากข้างนอกมาด้วยกันแท้ๆ กลับมาบ้านเรายังมีเจ้านายเพิ่มมา

อีกคนหนึ่ง ถ้ามีลูกก็เพิ่มขึ้นอีกสองคน บางครอบครัวเห็นแล้วก็น่าสงสาร

ถาม :

ตอบ : พระอรหันต์ สุคะโต ณะคะวา ณะ เมตตาคจิต แค่นั้นแหละ ว่าทุกวัน ๆ เจ้าของคาถาคณแรกคือหลวงปู่เข้มวัดฉลอง ภูเก็ต ถัดมาก็ หลวงปู่ปาน วัดบางนมโค ถัดมาก็หลวงพ่อวัดท่าซุง คาถาบทนี้ถ้า เราต้องการให้ใครรักใครเมตตาเราใครสงเคราะห์เรา ให้นึกถึงหน้า เขาแล้วภาวนาคาถานี้ไปเรื่อย ๆ สักครึ่งชั่วโมง ทำให้ตัวเองกำลังใจ ทรงตัว เสร็จแล้วก็ไปเหอะ

ถาม : (เรื่องการพิจารณาระหว่างรับประทานอาหาร) ?

ตอบ : จริง ๆ คือพิจารณาต่อยาวไปที่เดียวเลยจะ แล้วตอนทำนี่ สรุปรวบกลับมาว่าในเมื่อเรายังมีชีวิตอยู่ ยังจำเป็นต้องกิน ก็กินเพื่อ ให้ร่างกายนี้ทรงอยู่เพื่อปฏิบัติธรรมเท่านั้น ไม่ได้กินเพื่อความอ้วน พืชของร่างกาย ไม่ได้กินเพื่อความผ่องใสของผิวพรรณ ไม่ได้กินเพื่อ ตั้งใจจะยั่วกิเลสให้เกิดขึ้น หากแต่เรากินเพื่อรักษาร่างกายนี้ไว้ให้ ปฏิบัติธรรมเท่านั้น เพราะฉะนั้นกินให้มันสักหน่อย ถ้าตะขิดตะขวงใจ มากกว่าเราจะต้องตายเพราะเรา เราต้องมากินเขาแท้ ๆ ก็ตั้งใจอุทิศส่วน กุศลให้เจ้าของเลือดเนื้อเขาไปเลย

ถาม : แล้วถ้าเห็นภาวะรอบข้างว่าอย่างนี้เป็นทุกข์ ให้คิดไปเลย ไซ้ใหม่คะ ?

ตอบ : ให้เห็นจริง ๆ ว่าทุกอย่างมันเป็นทุกข์ นั่นเป็นสิ่งที่ดีมาก เลย แล้วเราก็มาถามตัวเองว่าโลกที่เต็มไปด้วยความทุกข์ยากเรา ร้อนแบบนี้ การที่เรามีร่างกายที่เต็มไปด้วยความทุกข์อย่างนี้ เรา

ยังต้องการมันอีกไหม ? ถ้ามันตอบว่าไม่ต้องการ ก็ถามตัวเองว่าใน เมื่อไม่ต้องการแล้วจะไปไหน ? ถ้าอารมณ์สุดท้ายเกาะนิพพานก็ เกาะยาวไปเลย แล้วรักษาอารมณ์เกาะนิพพาน ประคับประคอง เอาไว้ ทำอย่างนั้นทุกวัน ๆ จนอารมณ์จิตชินกับนิพพาน ต่อไปสบาย ตายเร็ว (หัวเราะ) ถ้าหากมันเกาะจริง ๆ ไม่เอาอะไรจริง ๆ เอาแต่นิพพาน นี่ตายเร็ว ซึ่งมันเป็นความต้องการของเราอยู่แล้ว

ถาม : ต้องเฉพาะตะวันออก ? (ถามเรื่องศาลพระภูมิ ที่ตั้งอยู่ ทิศตะวันออกเฉียงใต้ของบ้าน)

ตอบ : เฉพาะศาลที่อยู่ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ ไม่ใช่หันทิศตะวันออกเฉียง ใต้ อยู่ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของตัวอาคาร ทุกหลัง ที่อยู่ทิศตะวันออกเฉียง ใต้ที่พิเศษ คือให้ห้วยด้วยถ้าใครขอเป็น เหมือนยังกับโดนบังคับแต่ให้ คนขอเป็น ถ้าขอไม่ได้เรื่องนี้ก็แยเหมือนกัน สำหรับของเราที่พอถึงเวลา ฝนแล้วถ้าไม่เล่นมันจะแมน นั่นนะเขามาลองใจเรา ถ้าเราเล่นเมื่อไรมันจะ เคลื่อนทันที เล่นสามตัวมันจะออกสองตัว เล่นสองสองตัวมันจะออกตัว เดียว เล่นตัวเดียวมันไม่ออกเลย มันจะเป็นอย่างนี้ แล้วถ้าเราบอกเขา โดยที่เขาเองไม่มีบุญในด้านนี้มาก่อนเลขมันก็จะเคลื่อนเลื่อนไปงวดอื่น เลื่อนให้เจ็บใจเล่นเท่านั้นแหละ สมัยหลวงพ่อเนื่อง วัดจุฬามณีที่สมุทร สาศครยังอยู่ หลวงพ่อเนื่องมีอาชีพให้ห้วย ใคร ๆ ก็ไปหาท่าน ขอห้วย ๆ หลวงพ่อเนื่องให้ บางทีก็เขียนใส่กระดาษยัดใส่มือมาเลย บางทีก็เขียนใส่ กระดาษดำทิ้งเอาไว้ไปลอกเอาเอง บางทีคนเอาแบงค์ไปถวายทั้งปีก ท่านก็ดึงเอามาคืนให้โบหนึ่ง โบนั่นนะออกแห้ง ๆ วันที่หลวงพ่อเนื่อง มรณภาพกรรมการเขาไปจัดการเกี่ยวกับการเงินในกุฏิท่าน โอ้โฮ! คน

มันทุกชอกทุกมุมเงินเต็มไปหมด เพราะท่านรับมาท่านก็โยนโครม ! กองเอาไว้ไม่ได้ใช้อะไรเลย คือไม่ได้ยึดติดในเรื่องเงินเรื่องทอง จริงๆ แล้วไม่ได้ใส่ใจเลยรับมาท่านก็โยนไว้รอบตัวนั้นแหละ กรรมการตรวจนับเงิน ได้ยี่สิบกว่าล้าน ปรากฏว่าพอหลวงพ่อบอกเรื่องมรณภาพ หลวงพ่อบอกว่า หลวงพ่อบอกเรื่องเป็นพระอรหันต์ มันขอหวย พระอรหันต์ตายไปทั้งองค์ ไม่ได้คิดจะขอธรรมะกันเลย หลวงพ่อบอกเรื่องท่านก็อยู่ให้ เป็นหน้าที่ของท่านนี่ ปรากฏว่าหวยหลวงพ่อบอกคนเอาไปเล่นถูกบ้างไม่ถูกบ้างเพราะไม่รู้วิธี หลวงพ่อบอกให้วิธีให้ว่า ถ้าพระท่านบอกเป็นสาธารณะอย่างนั้นบุญคุณมันไม่เท่ากัน เพราะฉะนั้นโอกาสที่จะถูกมันยาก ท่านบอกว่าถ้าอยากจะถูกจริงๆ ให้ตาม ไม่เกินสิบสองงวดจะออก ท่านแนะนำวิธีเล่นว่าถ้าววดแรกเราเล่นสิบบาท งวดที่สองให้เล่นยี่สิบ งวดที่สามให้เล่นสามสิบ งวดที่สี่ให้เล่นสี่สิบ ถ้าทำอย่างนี้แล้วถึงเวลาออก มันจะได้คุ้ม รับรองว่าไม่เกินสิบสองงวดจะออก แล้วออกจริงๆ ด้วย แต่ถ้าอยากได้งวดนั้นเลย ให้ตัดท้ายเล่นตัวเดียวจะได้ แต่คราวนี้เล่นตัวเดียวมันได้น้อยเขาไม่ต้องการกัน พอได้เคล็ดลับมาแทนที่จะเล่นหวย หลวงพ่อบอกเรื่อง ก็เล่นหวยหลวงพ่อบอกเราเอง หลวงพ่อบอกหวยปีละครั้ง ตอนกฐิน คอยฟังๆ เอะ ถ้าคนเฮเมื่อไรก็เลขนั้นแหละ แต่คราวนี้ท่านบอกที่อย่างกลางศาลาสอง ไร่คนมีเป็นหมื่น บุญคุณมันไม่เท่ากัน งวดสุดท้ายก่อนท่านมรณภาพท่านก็บอกว่า เฮ้ย..ใครมีเงินบ้างหว่า ขาดเงินอยู่ ๖๘๓ บาท พวกฮากันตรึม ใช้แน่แล้วตัวนี้ ปรากฏว่างวดแรกมันออก ๖๘๘ งวดหลังมันออก ๘๓ แล้วงวดที่สี่มันออก ๘๓๖ มันไม่ใช่ ๖๘๓ ปรากฏว่าพี่สุรกานต์เขาได้เคล็ดลับแล้วเขาตามไปเรื่อยแหละ คนอื่นเล็กกัน

หมดแล้ว คนได้ ๖๘ แล้วเล็กก็มี ได้ ๘๓ แล้วเล็กก็มี ประเภท ๓๘๖ หรือ ๘๓๖ งวดนั้นก็ มี แต่ของหลวงพ่อนี้ถ้าบอกเมื่อไรตรงๆ ไม่ต้องกลับ พี่เขาก็ตามไปเรื่อยๆ ไปออกเองงวดที่เก้าได้ไปแสนแปดค้อยยังชั่วหน่อย ถ้ามพี่เขาเหมือนกันถ้าววดที่สิบเอ็ดแล้วไม่ออกล่ะ ? เขาบอกว่าชายบ้านเล่น (หัวเราะ) คือเขามั่นใจแน่แล้ว พอได้เคล็ดลับไปแล้วลองตามดู จริงๆ คนที่บุญไม่ถึงนี้บารมีไม่ถึงมันจะเลิกเสียกลางคัน คนที่สมควรได้มันจะมีกำลังใจตาม มันตามจนออก เก้างวดนี้เท่าไร สีเดือนกว่าใช้ไหม ? เพราะฉะนั้นก็ตามไปเหอะ

ถาม : ของหลวงพ่อใช้ได้กับทุกองค์ไหม ?

ตอบ : ไม่ทราบเหมือนกัน แต่หลวงพ่อบอกเรื่องกับหลวงพ่อนี้ใช้ได้ (หัวเราะ) องค์อื่นก็ลองดู ถ้าสิบสองงวดไม่ออกก็เพิ่มเป็นร้อยยี่สิบงวด (หัวเราะ) ใส่ศูนย์ไปอีกตัวหนึ่ง

ถาม : ที่เคยสอนว่าเวลาภาวนาไปด้วยให้นับลูกประจำโดยนับจำนวนเม็ดไปด้วย ทีนี้ถ้าตอนนับกับภาวนาไปด้วย ภาวนามันไปเรื่อยๆ เหมือนกับว่าเราจะต้องเอาจิตไปดูที่จำนวนนับหรือดูที่มือแต่ละจำนวนนับล่ะคะ?

ตอบ : รู้ทั้งสองอย่าง

ถาม : เครียดนะคะ ?

ตอบ : จริงๆ แล้วเขาเอาสำหรับพวกฟังชานมาก พวกที่ฟังชานมากถ้าให้ทำงานหลายอย่างแล้วจิตมันจะจดจ่ออยู่กับตรงนั้นมันก็จะไม่ฟังชานไปที่อื่น ของเราถ้าเอาธรรมดาๆ รับรู้อย่างเดียวกับพอแล้ว ไม่งั้นจะเครียดเกินไปหนักเกินไป แต่ที่หัดทำตอนนั้นเพราะต้องการจะซ้อมประเภทแยกจิตแยกกายหลายๆ อย่างพร้อมๆ กัน ไม่งั้นเดี๋ยวมันคุย

ตรงนี้โยมนิทานเราอยู่ที่ปักชำใต้ไม่ได้ยืน (หัวเราะ) จริงแล้ว ๆ มันก็ไม่ได้ยืนนั่นแหละ

ถาม : แต่มันก็ได้ผลนะคะ แต่ค่อนข้างเครียด ?

ตอบ : นั่นแหละ ของเราถ้ามันไม่เคยชินมันจะตั้งหนอย แล้วอย่าลืมตัวสุดท้าย ถ้าเราทำงานคล่องแล้วต่อไปภาวนาย่อมมันก็ฟังชานได้ ถ้าหากว่าถึงตอนนั้นแล้วมีปัญหาให้ตั้งใจกลับมาอยู่กับลมหายใจเข้าออก ให้ความรู้สึกจดจ่ออยู่ที่ความรู้สึกตรงหน้า อย่าไปแบ่งความรู้สึกกับผู้อื่นอื่น ไม่อย่างนั้นกำลังใจมันจะไม่เป็นหนึ่งเดียว มันจะแยกไปคิดเรื่องอื่นๆ ได้ต่อไปเรื่อย จะกลายเป็นว่าทั้งๆ ที่เรากวนายอยู่แต่ๆ ทรงฌานอยู่แต่ๆ มันก็ฟังชานได้ ไปคิดเรื่องอื่นหน้าตาเฉยเลย

ถาม : ใช้สมาธิ ใช้แบบไหน ?

ตอบ : ทำได้แค่นั้น ก็ต้องใช้แค่นั้นแล้ว

ถาม : ตอนปวดหัวมาก มันไม่มีอารมณ์ ?

ตอบ : การที่เราหัวมาก ๆ เหนื่อยมาก ๆ เจ็บไข้ได้ป่วย ถ้าไม่คล่องตัวมันจะจับสมาธิยาก คราวนี้ว่าอาตมาป่วยเป็นประจำมาสี่ปีแล้วมันก็เลยกลายเป็นปกติของเราว่ามันหนักัน พรวดเดียวก็ไปแล้ว

ถาม : เคยเห็นคนตายแบบใกล้ขีด รู้สึกซัดๆ เลยว่าปั๊บปั๊บมากเลย เสียความรู้สึกเลย ?

ตอบ : ลักษณะอาการนี้แหละคือสภาพของเราจริง ๆ แล้วยังรับไม่ได้ พอเรารับไม่ได้ร่างกายจิตใจพลอยแยกไปด้วย อาตมาเห็นตัวขนาดเจ้าศีลนี้ โดนสปีลล่อเหยียบเข้าหัวเหมือนทุ้มแดงโมโสพื้นเลย แล้วคราวนี้เลือดมันนองเต็มถนนไปหมด ตัวมันซีดเหลืองยังกับขี้ผึ้ง แมกร็อง

ให้เขาจิตใจอยู่ข้างถนน แล้วลองนึกดูว่าถ้าเป็นเราจะทำยังไง มีอ้อนดิน อ่อน นอนอยู่ตรงนั้นเลย

ถาม : อย่างนี้พวกโจร พวกเสืออะไร อย่งดีใหญ่พวกนี้ ต้องมี....?

ตอบ : ไซ้ กำลังใจเขายึดมันมาก เคยถามคนที่มันเคยเป็นโจรมาถามเขาบอกว่าทำยังไงถึงเหนียว โดยเฉพาะเสือฝ้าย เสือฝ้ายไปวัดทำซุงหลายครั้งแล้วก็โดยเฉพาะไปนอนอยู่ที่ตึกที่อาตมาอยู่ ก็ได้ด้วยกัน ที่แกไปแกไปขอให้หลวงพ่อบุไปชุดทองญี่ปุ่นที่แกฝังเอาไว้ แกปล้นทองญี่ปุ่นเป็นตุ้รถไฟเลย ถามแกบอกว่าปล้นอ้อทำไหนได้เป็นตุ้รถไฟ แกบอกว่าให้ลูกน้องปีนขึ้นไปแอบถอดสลักยี่ดระหว่งตุ้มัน พอเข้าจ้งหวะทางโค้งก็ปลดสลัก พอมันโค้งตัวมันเหวี่ยงเสร็จตุ้ไบก็มันจะหลุดออกมา แล้วก็ขึ้นไปช้อนระเบิดปิดกัน โน่น...กว่าจะรู้หายไปแล้ว คราวนี้เขาบอกว่าสมัยก่อนที่ส่วนใหญ่หนังเหนียว เพราะว่าต้องเป็นคนมีสัจจะเป็นคนเอาจริงเอาจังและว่างเมื่อไรต้องภาวนา พวกเรายังทำอย่างเขาไม่ได้เลย เพราะว่าเขาอยู่กับปากกระบอกปืนตลอด ไม่รู้ว่าจะโดนยิงตายเมื่อไร เพราะฉะนั้นมันประมาทไม่ได้ ว่างเมื่อไรต้องภาวนา สถานการณ์มันบังคับ ในเมื่อว่างเมื่อไรต้องภาวนาจิตเป็นสมาธิสูง พออาราธนาพระเครื่องเข้าเท่ากับว่าตัวเองเปิดกำลังใจรับเต็มที่แล้วอานุภาพสูงมาก สมัยนั้นเลยส่วนใหญ่ก็จะหนังเหนียวกัน

ถาม : อย่างนี้ก็ไม่มิลิทธิตกนรก ถ้าเผื่อตายก็ไปเป็นพรหม ?

ตอบ : ก็หลวงพ่อกำนส่งเข้าป่าไปเกือบสามสิบองค์ เป็นพระอภิญญาหมดเลย เพราะว่ากำลังใจพวกนี้ท่านเอาจริงเอาจังอยู่แล้ว คราวนี้งานนั้นพวกนี้ไปพักในวัดก่อนจะไปปล้นเขา แล้วก็ีสองคนที่พูดง่าย ๆ ว่าบุญ

พอจะมี มากราบหลวงพ่อก่อน หลวงพ่อพอเจอหน้าก็ถามว่าแกจะไปปล้นเขาใช่ไหม ? หลวงพ่อบอกว่าพวกนี้เรียบบร้อยเกินเหตุ ประเภทเข้ามาหาพระปู้ฝักกราบท่านบอกว่าระแวงเอาไว้ก่อนได้เลย สมัยก่อนโจรไปปล้นเขามันแต่งตำรวจแล้วมันหล่อเกินตำรวจ โอ้โฮ... ตำรวจมัวแต่ตามล่าโจรชูดเท่ากับผ้าขี้ริ้ว พวกนี้รีดกสิบโง้งเลย ถามว่าจะไปปล้นเขาใช่ไหม? พวกนั้นก็ตะลึง หลวงพ่อบอกว่าถ้าเอ็งไปคืนนี้เอ็งตายโหงทั้งคู่ พวกนั้นพอทักถูกแล้วแถมบอกก็ตกใจ อยากจะรอดเอ็งไปซื้อยาถ่ายกินให้มันขี้ไหลขี้ร่วงไปเลย ปรากฏว่าคืนนั้นเข้าไปปล้นพวกตายหมดจริง ๆ สองคนนี้นอนแผ่อยู่กับวัด ประเภทกินยาถ่ายระดมพลเข้าไป ลูกพี่บอกไม่ต้องไป ไม่ต้องไปก็รอดมาได้ใช่ไหม หลวงพ่อก็บอกให้เลิกเสียไม่อย่างนั้นถ้าไปอีกก็จะตายอีก ไม่เลิกก็ไม่ได้ เห็น ๆ อยู่ ตกลงยอมบวช หลวงพ่อเลยส่งไปให้เพื่อนสององค์ที่อยู่ในป่า สององค์นี้ไปก็ได้ดีเพื่อนฝูงมาถาม ๆ กันเสร็จไป ๆ มา ๆ หลวงพ่อบอกว่าพวกลายพาดกลอนส่งเข้าป่าไปสามสิบกว่าองค์เป็นพระอภิญญาหมด คือว่าความดีความชั่วเท่าที่มีอยู่ในทุกศาสนามันก็เป็นแค่สิ่งสมมติเท่านั้น การกระทำของเรานั้นแหละที่จะเป็นตัวกำหนด สิ่งที่เราทำตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตามผลของการกระทำนั้นมีแน่ และจะตอบแทนให้แก่ผู้กระทำได้เมื่อวาระและเวลาอันสมควรมาถึง ถ้าทำในสิ่งที่ตามสมมติเขาเรียกว่าดี ผลตอบแทนก็คือความสุขความเจริญ แต่ถ้าหากว่าทำในสิ่งตามสมมติที่เขาเรียกว่าไม่ดีคือความชั่ว สิ่งที่ได้รับตอบแทนก็คือความทุกข์ ความเดือดร้อน คราวนี้จะเรียกว่าใครเป็นผู้กำหนด ก็คือการกระทำเป็นผู้กำหนดคือกรรมเป็นผู้กำหนด ถ้าหากว่าคนไม่ทำความดี

ความชั่วเลย นรก เปรต อสุรกาย สัตว์เดรัจฉาน มนุษย์ เทวดา มาร พรหมอะไรก็ไม่จำเป็นต้องมี สิ่งทั้งหลายเหล่านี้เกิดขึ้นมาเพื่อรองรับการกระทำของเราทั้งนั้น ถ้าเลิกทำก็ไม่มีอะไรเหลือ

ถาม : คำว่าอวดอุตริมนุสธรรมนี้หมายถึงอย่างไรคะ ?

ตอบ : ก็คือว่ากล่าวถึงธรรมอันยิ่งของมนุษย์ทั่ว ๆ ไป คือว่าคนทั่วไปไม่สามารถจะมีได้ ว่าตัวเองมีตัวเองได้ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้จริงเรียกว่าอวดอุตริมนุสธรรม ถ้าหากว่าเป็นพระเจ้าปรีดาอับติปาราชิก คือขาดความเป็นพระไปเลย ธรรมอันยิ่งนั้นเขากล่าวเอาไว้ชัดเลยว่าเรื่องของฆานสมาบัติ เรื่องของวิมุติ เรื่องของวิโมกข์ เหล่านี้เป็นต้น ถ้าหากว่าตัวเองไม่ทรงฆานจริงไม่หลุดพ้นจริง แล้วกล่าวว่าตัวเองเป็นผู้ทรงฆานเป็นผู้หลุดพ้นแล้วอะไรอย่างนี้เขาจะปรับขาดจากความเป็นพระไปเลย ถ้าหากว่ามี ปรับแค่อับติปาจิตติย์ เพราะจะไปบอกอุตริมนุสธรรมที่ตัวเองมีกับผู้อื่นเขา

ถาม : คำว่าบอกลีขอบเขตแค่นี้ไหนคะ ถึงเรียกว่าบอกลี ?

ตอบ : ตั้งใจอวดเขาเพื่อให้คนเลื่อมใส แล้วลากผลและชื่อเสียงทั้งหมดจะเกิดแก่ตัว ถ้าหากว่าในการสอนธรรมกัน อย่างเช่นว่ากล่าวถึงนรกสวรรค์โดยใช้มโนมยทธิไปอะไรก็ดี เหล่านี้ไม่ถือว่าอวดเพราะว่าเป็นการสอนเป็นการบอกต่อ แต่ถ้าหากว่าตั้งใจจะอวดเขาเพราะว่าฉันทำได้เพื่อให้คนเขาเลื่อมใส อย่างนั้นเสร็จแหง ๆ เลย อุตริมนุสธรรมก็คือธรรมอันยิ่งที่คนทั่ว ๆ ไปไม่สามารถจะเข้าถึงไม่สามารถจะมีได้

ถาม :

ตอบ : แสดงว่าพวกเราไม่เข้าใจเลย พระกริ่งจริงๆ ที่สร้างขึ้นมานั้น หมายถึงพระไภษัชยคุรุ ซึ่งเป็นพระโพธิสัตว์ จะเห็นว่าในมือของท่านจะถือหม้อน้ำมนต์หรือหม้อยาอยู่ พระไภษัชยคุรุนี้คนจีนเรียกว่าตั้งจึงผู้สัก ท่านจะเป็นเลิศในการรักษาคน พระโพธิสัตว์นี้บางสิ่งบางอย่างที่พระอรหันต์ก็ดี พระพุทธเจ้าก็ดี ท่านปล่อยวางเพราะยอมรับกฎของกรรม พระโพธิสัตว์นี้เพราะความปรารถนาจะช่วยผู้อื่นให้พ้นทุกข์เพียงประการเดียวอาจฝึกกฎของกรรมบางอย่าง ตัวเองจะรับผลอย่างไรก็ยอมเพื่อให้คนอื่นมีความสุข คราวนี้พระชัยวัฒน์สมัยโบราณเขาจะหล่อพระหล่ออะไร เขาจะมีการทดลองเบ้าทดลองเนื้อโลหะดูว่ามันได้ที่หรือยัง พร้อมหรือยัง เขาจะหล่อเป็นองค์เล็กขึ้นมาก่อนเป็นการทดสอบ แล้วถ้าหากว่าเสร็จสมบูรณ์ขึ้นมาก็ถือว่าตัวเองประสบความสำเร็จในอันนั้นแล้ว เลยใช้คำว่าชัยวัฒน์ คือถึงพร้อมแล้วทุกอย่าง ถ้าหากว่าแปลตามเนื้อหา ก็คือว่าเจริญด้วยชัยชนะ เพราะฉะนั้นพระกริ่งกับพระชัยวัฒน์ต่างกันตรงไหน อาจเหมือนกันเปี้ยบเลยก็ได้ ต่างกันที่องค์ใหญ่องค์เล็กแค่นั้นเอง พระชัยวัฒน์จะเป็นองค์เล็กที่เขาหล่อนำขึ้นมาก่อนเพื่อดูว่าทุกอย่างพร้อมหรือยัง ถ้าพร้อมสมบูรณ์แล้วถึงจะลงองค์ใหญ่ ไม่เช่นนั้นถ้าองค์ใหญ่เสียจะลำบากเพราะหมดเยอะ

ถาม : เมื่อวานดูทีวีเขาบอกว่าพระพุทธเจ้าตรัสว่าสังขารมี ๒ ประเภท ประเภทมีใจครองกับไม่มีใจครอง ถ้ามีใจครองมันก็ต้องเสื่อม แล้วจิตละคะ ?

ตอบ : จิตกับใจนี่จริงๆ มันตัวเดียวกัน คราวนี้บางคนเขาเรียกว่าจิต บางคนเขาเรียกว่าใจ บางคนก็เอาอาการเคลื่อนไป เอาตัวปรุงแต่ง

ไปเป็นจิต เอาตัวรู้เป็นใจ บางคนเอาตัวเคลื่อนไปนั้นเป็นใจ เอาตัวรู้เป็นจิต เรียกกันให้มั่วไปหมด บางตำราอย่างในอภิธรรมเขาแยกออกว่าจิตมีตั้งกี่ดวงๆ ล่องไปเหอะ อ่านเสียจนประสาทจะกลับ

ถาม : แล้วเรียกว่าอย่างไร ?

ตอบ : จิตนะเธอ เรียกจิตเป็นจิตซึ่ง่ายดี จิตเป็นผู้รู้ ในเมื่อเป็นผู้รู้ ถ้าหากว่าปรุงแต่งก็จะเป็นตัวสังขาร ถ้าหากว่าหยุดการปรุงแต่งจิตก็คือจิต

ถาม : อย่างนี้สังขารก็มีความหมายมากกว่าตัวปรุงแต่งใช่ไหมคะ?

ตอบ : ในความหมายของเรา เราจะหมายถึงตัวตนร่างกายนี้เสียด้วย แต่ในความหมายทางธรรมจริงๆ ก็คือความนึกคิดปรุงแต่ง อวิชชา บัณฑิตจะยา สังขาร ความไม่รู้หรือรู้ไม่ครบ ก็เลยทำให้นึกคิดปรุงแต่ง ถ้ารู้ครบรู้จบแล้วสมบูรณ์แล้วอย่างที่เราสรุ่ยอยู่ข้างในอริยสัจนี้ มันก็ไม่ต้อง

ถาม : อ่านแล้วหรือ ?

ตอบ : ก็จับอยู่ตั้งนาน (หัวเราะ) มื่อยุวันหนึ่งไปนั่งเฝ้าหลวงพ่อบอกท่านหยิบหนังสือพิมพ์มาดูต้นฉบับแล้วก็วาง ดูพาดหัวแล้วก็วาง เราก็รับมา ท่านก็ว่าไปเรื่อย ๆ ตามเนื้อหาข่าว ละเอียดกว่าที่เขาเขียนอีก บางเรื่องนี่เราดูพาดหัวอยู่ข้างในกว่าจะหาเจออยู่ในซุบซิบนิดเดียว หลวงพ่อไม่ได้เปิดดูหรอก ท่านหยิบแล้วก็โยนหยิบแล้วก็โยน มาตอนหลังท่านบอกว่าถ้าหากว่าใช้คาถามงกุฎพระพุทธเจ้าทำจนเป็นฌานแล้วอยากรู้เรื่องอะไรอยากรู้หนังสือเล่มนั้นว่าอะไรแค่ไหนก็รู้ได้ แต่เอาตมาทำไม่ได้หรอก เมื่อกี่นี่เปิดดูจะ (หัวเราะ)

ถาม : คาถาหลวงพ่อยังไงบ้างคะ ?

ตอบ : อิติปิโส วิเสเสอิ อิเสเส พุทธนาเมอิ อิเมนา พุทธตั้งโสอิ
อิโสตั้ง พุทธปิติอิ เคยใช้ที่หนึ่งตอนสอบนักธรรมเอก เพราะว่าตอนนั้น
อ่านหนังสือไม่ทันเป็นไวรัสลงตับเลยใช้วิธีจับหนังสือแทน นักธรรมเอกนี้
เขาตกกันแล้วตกกันอีก ถ้าไม่ช่วยกันจริงๆ กองหนังสือเป็นตั้งเลย ตอน
สมัยนั้นเขาออกเจ็ดข้อ ถ้าไม่อ่านมันอาจออก แต่อ่านมันอาจไม่ออก เจอ
มหาสติปัญญาฐานสูตรไปเล่มเดียวเราก็เขียนแล้ว ท่องเกือบตายมันไม่
ออกสักข้อเดียว มันไปออกเรื่องอื่นแทน แล้วมหาสติปัญญาฐานสูตรมันเป็น
เล่มเดียวเท่านั้นในธรรมวิจารณ์ จะมีวิสุทธิ ๗ มีอะไรไล่ไปเรื่อยให้เราอ่าน
ไป ท่องกันจนตาแห้ง แล้วคิดดูหนังสือตั้งแค่นี้มันออกเจ็ดข้อ มันไม่ใช่
วิธีนั้นมันอ่านไม่ทันหรือคนป่วย

ถาม : นักธรรมสอบเป็นบาลีด้วยหรือคะ ?

ตอบ : มันจะมีบาลีด้วยแปลไทยด้วย บางทีก็ให้ตอบเป็นภาษาไทย
บางทีก็ให้ตอบเป็นบาลี เสร็จแล้วความที่เราไม่มั่นใจ ความที่ไม่ได้อ่านมัน
เคยผ่านๆ ตามาบ้างว่าน่าจะเป็นอย่างนี้ก็เลยไปนั่งเถียงกับเขา ตอผิด
ไปนิดเดียว จะมีว่า นะหิ รุณณะ โสเกนะ สันติง ปิปปโตติ เจตะโสของ
เราว่าท้ายมันไม่ใช่อย่างนี้ ก็เลยไปแก้ท้ายเขาเสีย แก่สามคำ ผิด อยากร
ทะเล้งไม่เชื่อตีนัก ข้างหน้าถูกหมด ผิดท้ายนิดเดียว

ถาม : อย่างนี้ถ้าจะสอบได้ก็ต้องมาเรียนแต่งเป็นบาลีได้ถึงจะสอบ
ได้ ?

ตอบ : มันจะมีบาลีเสริมอยู่ ไม่ต้องเรียนก็ได้ แต่ว่านักธรรมเอกนี้
เป็นหลักสูตรที่ว่า ถ้าคุณสอบนักธรรมเอกได้คุณถึงจะมีสิทธิสอบเปรียญ

เอก คือเปรียญเจ็ด,แปด,เก้า ถ้าไม่ได้ก็ไม่ได้สอบสักที ถ้าจบแก่นักธรรม
ตรีที่มีสิทธิเรียนแค่เปรียญตรีคือแค่หนึ่ง,สอง,สาม จบนักธรรมโทเขาให้
สิทธิเรียนเปรียญโทคือสี่,ห้า,หก ถ้าคุณสอบนักธรรมเอกไม่ได้ก็ไม่มีสิทธิ
เรียนเปรียญเอก ติดแหงกอยู่แค่นั้นแหละ หลวงปู่มหาอำพันท่านจะเรียน
เปรียญเจ็ดต่อ ท่านสอบนักธรรมเอกอยู่สิบสองปีเต็มๆ หลวงปู่รู้คาถาซ้ำ
ไปหน่อย (หัวเราะ) ถ้าหลวงปู่รู้คาถาก่อนหน้านั้นป่านี่สอบเปรียญไหน
แล้วก็ไม่รู้

ถาม : เคยได้ยินว่าคาถานี้ทำให้ทิพจักขุญาณแจ่มใสมาก ทั้งที่มีด
ที่สว่างรู้หมด ?

ตอบ : ก็เพราะแจ่มใสนะซิ พอจับเลยรู้หมดว่าเขาทำอะไรบ้าง รู้หมด
รู้จริงๆ เชื่อแน่ๆ ว่ารู้จริงๆ เพราะว่ามันเฝ้าหลวงพ่อยู่ ท่านเองท่านหยิบ
ขึ้นมาดูพาดหัวแล้วก็โยนมา แล้วท่านพูดเนื้อหาของมันทั้งหมดให้เราฟัง

ถาม : พระโพธิสัตว์ค่ะ(ไม่ชัด)..... อย่างนี้ตอนเรียนท่าน
ต้องเก่งกว่าคนอื่น ?

ตอบ : พระโพธิสัตว์อยู่ที่ไหนส่วนใหญ่ก็เป็นผู้นำเขาอยู่แล้ว
ไม่เก่งกว่าจะเป็นได้ยังไงละ ? ไม่ต้องห่วงหรอก ยิ่งถ้าหากว่าเป็นชาติที่
เป็นปัญญาบารมีด้วยแล้วรับประกันซ่อมฟรี รับรองต้องหาเกรดทำให้
ท่านแน่ๆ เลย เกรดสี่ไม่พอหรอก นึกถึงนายก๊น เวลาอาจารย์เขาอธิบาย
วิทยาศาสตร์ใหม่ ? นักเรียนต้องพิสูจน์ด้วยวิธีนี้ ถอดสมการด้วยวิธีนี้
นะ อาจารย์อธิบายถอดเสร็จเรียบร้อยแล้ว นายก๊นยกมือผมว่ามีอีกวิธี
หนึ่งครับ ว่าแล้วพี่ท่านก็อธิบายไปแล้วอาจารย์ก็ต้องยอมรับด้วย เพราะ
วิธีทำของเขาออกมาคำตอบเท่ากัน แล้วเพื่อนจะชอบมากเพราะมันคน

เดี๋ยวล่อเสียหมดชั่วโมง (หัวเราะ) คนเดียวจบปริญญาและประกาศนียบัตรมาสิบเจ็ดวิชา เขาบอกว่าเขายังรู้สึกว่ายังไม่รู้อะไรเลย แต่เพื่อนบ่นว่าร้องเพลงสวดภาษาละตินไม่เอาอ่าว มันก็ไปเรียนภาษาละตินเสียอีกหนึ่ง เสร็จแล้วเขาบอกว่าไม่มีเซนต์ทางดนตรีเลยร้องเพลงก็คร่อมจังหวะ มันก็ไปเรียนดนตรีเสียอีกหนึ่ง อย่างสุนทรภู่เขาว่า

จะเรียนรำทำอะไรไม่ลำบาก มียอดยากอยู่อย่างเดียวเกี่ยวผู้หญิง
ถ้าพระโพธิสัตว์มากปัญญาบารมีก็ไม่ลำบากสำหรับท่านหรอก

ถาม :

ตอบ : เพราะว่าเราเคยชินที่จะอยู่กับมัน สภาพของจิตนี้มันคล้าย ๆ กับน้ำ คือมันไหลลงต่ำได้ง่าย คราวนี้เราที่มันไหลลงต่ำมาตลอด มันต่ำเสียจนบอกไม่ถูกว่าระยะทางนี้มันยืดยาวแค่ไหน จะตะกายคืนมันก็ลำบาก ไม่ค่อยมีกำลังใจ ทำชั่วมาเป็นแสน ๆ ก็บอกว่าจะหันมาดีได้

ถาม : (ถามเรื่องเด็ก) ?

ตอบ : เด็กดีก็คือธรรมชาติเขาเป็นอย่างนั้น ถ้าเราเข้าใจเขาว่าธรรมชาติของเด็กมันต้องดีต้องชนเป็นธรรมดา อย่าลืมนะธรรมชาติก็คือธรรมชาติ ธรรมดาก็คือธรรมะ ธรรมะคือความเป็นจริงที่ปรากฏอยู่ในโลกนี้ ถ้ารู้ว่าเด็กเขามีธรรมชาติคือต้องดีและชนเป็นธรรมดาใจเราต้องปล่อยวางและให้อภัยเขาได้

ถาม : (ถามเรื่องผลการปฏิบัติ) ?

ตอบ : เราต้องย้อนกลับไปดูสิ่งแวดล้อมว่าตอนที่เรทำได้อย่างนั้น สิ่งแวดล้อมรอบข้างเราเป็นอย่างไร เราคิดอย่างไรพูดอย่างไรทำอย่างไร

อยู่ในลักษณะสิ่งแวดล้อมแบบไหน ในวงสังคมแบบไหน เพื่อนฝูงแบบไหน ครอบครัวแบบไหน ถ้าสามารถสร้างสิ่งแวดล้อมเก่าขึ้นมาได้เราก็กลับมาแบบเดิมอีก คือพระพุทธเจ้าบอกแล้วว่าสิ่งทั้งหลายทั้งปวงเกิดจากเหตุ ถ้าเหตุดับสิ่งนั้นก็ดับ ถ้าเรามีอารมณ์ใจไม่ว่าดีหรือไม่ดีอย่างไรอยู่ในใจของเราเราต้องรู้จักแยกแยะว่าเกิดจากเหตุอะไร ถ้ามันมีส่วนที่ดีก็สร้างเหตุนั้นขึ้นมาผลดีก็จะเกิดขึ้นแก่เราอีก ถ้ามันเป็นสิ่งที่ไม่ดีก็ตัดเหตุที่ไม่ดีนั้นเสียสิ่งที่ไม่ดีก็จะไม่เกิดขึ้น มันต้องแก้ตั้งแต่ต้นเหตุ เพราะฉะนั้นคุณต้องนึกย้อนกลับไปก่อนหน้านั้น คุณทำอะไรมา แล้วก็ทำอย่างนั้นอีก เพราะว่าอารมณ์ใจของเราแต่ละวันมันจะไม่เท่ากัน เนื่องจากสิ่งแวดล้อมมันเปลี่ยนไป กำลังใจมันเปลี่ยนไป สถานการณ์มันเปลี่ยนไป

ถาม : (ถามเรื่องผลการปฏิบัติ) ?

ตอบ : ถ้าหากว่าตอนนั้นกำลังใจของเรามันทรงอยู่ในฉันทวัตรัก โกรธ หลง ต่าง ๆ มันโดนอำนาจของฉันทมันกดอยู่มันจะไม่ถือสาหาความกับใครมากนัก เห็นก็รักแต่ว่าเห็น ได้ยินก็รักแต่ว่าได้ยิน อารมณ์รัก โกรธ หลง ไม่สามารถจะกินใจเราได้ ถ้าหากว่าสมาธิของเราเคลื่อนออกจากฉันทลงมาเมื่อไร รัก โกรธ หลง จะกินเราทันที เพราะฉะนั้นต้องคอยระวังอยู่เสมอว่าอย่าให้ใจของเราหลุดออกจากจุดนั้น แต่ว่ามันมีข้อสังเกตอยู่อย่างหนึ่งว่ามันเป็นอำนาจของจิตแท้เรา หรือว่ามันเป็นอำนาจของฉันท ก็คือดูว่าเราต้องใช้กำลังใจข่มอารมณ์ไว้หรือเปล่า ? ถ้าหากว่าเราไม่ต้องใช้อารมณ์ใจข่มอารมณ์ไว้ เห็นทุกคนมีสภาพเสมอกัน เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกัน

ทั้งหมดทั้งสิ้น เป็นผู้ที่สมควรแก่ความรักความเมตตาสมควรแก่การสงเคราะห์ของเราโดยไม่ต้องไปบังคับใจของเราให้คิดไปทำอย่างนั้นเลย อันนั้นอารมณ์จากใจแท้ของเรา แต่ถ้าหากว่าเรายังต้องบังคับใจของเรา คือต้องอย่างน้อยๆ มีแผนกเอาไว้แล้วก็ปฏิบัติไปตามแนวนั้น ก็ถือว่าตอนนี้ยังจำเป็นจะต้องทำเพื่อความก้าวหน้าไปอีกระยะหนึ่งถึงจะใช้ได้

ถาม : (ถามเรื่องผลการปฏิบัติ) ?

ตอบ : อย่าลืมนะว่าพรหมวิหารสี่ มีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ไม่ใช่เมตตาเขาจะไป ดูว่าใครสมควร ใครไม่สมควร รู้จักเอ่ยคำว่าไม่ให้ เป็นมิ่ง เพราะว่าตัวอุเบกขาคือการยอมรับกฎของกรรมเราช่วยเขา แต่ว่าตัวเราไม่เดือดร้อน ถ้าตัวเราต้องเดือดร้อนเราก็รับการช่วยอันนั้นได้ไม่มีใครเขาตำหนิเราไม่มีใครเขาตำว่าเรา ยกเว้นคนพาลเท่านั้นที่จะทำเช่นนั้น ถ้าหากว่าเรายกอุเบกขาขึ้นมาใช้ใครที่ไหนเขาจะมาเบียดเบียนเราได้ละ

ถาม : แล้วมันมีจุดหนึ่งครับในการทำสมาธิ อากาใจมันไม่เคลื่อนไหวเลย มันไม่ต่ำลงไปแล้วก็ไม่สูงขึ้น ?

ตอบ : อันนั้นเป็นการทรงฌาน ถ้าหากว่าทรงฌานตอนแรกๆ มันไม่เคยชิน มันเหมือนกับเราได้อะไรมหาศาลนำดินเดินมาก แต่หลังจากที่เราทำไปๆ สิ่งที่เราคิดว่าได้มากมหาศาลแท้จริงมันมีนิดเดียว มันก็เลยกลายเป็นว่ามันซึกเฉยๆ เหมือนกับตายด้านกับมัน เพียงแต่ว่าลักษณะนั้นจริง ๆ แล้วก็มิประโยชน์ สามารถรักษาใจของเราไม่ให้ฟุ้งซ่านไปกับรัก โลภ โกรธ หลง ได้ นิสัยจะกินใจของเราไม่ได้ แต่ทำให้มีสติอยู่เสมอว่าเราแค่อาศัยมันเท่านั้น มันไม่ใช่ที่พึ่งที่แท้จริงของเรา มัน

เป็นเพียงเครื่องมือที่จะส่งเราให้ไปถึงจุดหมายเท่านั้นเอง ถ้าหากว่าเราไม่มีสติไปยึดไปเกาะว่ามันเป็นสิ่งที่พิเศษเลิศแล้ว ถ้าอย่างนั้นก็ยิ่งก็ยึดติดอยู่ในรูปราคะอรูปราคะ เป็นสังโยชน์ใหญ่ที่ดึงให้เราอยู่กับวัฏฏะต่อไป

ถาม :

ตอบ : จริงแล้วถ้าคิดว่าเราก็ตายเขาก็ตายมันก็จบแล้ว เราเองจะดีกว่าเขา จะเสมอเขา หรือจะเลวกว่าเขา เราก็ตาย เขาเองจะดีกว่าเรา จะเสมอเรา หรือจะเลวกว่าเรา เขาก็ตาย ต่างคนต่างเกิดขึ้นในเบื้องต้นเปลี่ยนแปลงไปในท่ามกลางและสลายไปในที่สุด ไม่ว่าเราจะยกตัวของเราสูงกว่าหรือกดตัวของเรต่ำกว่าหรือดึงตัวของเราเสมอเขา ในที่สุดต่างก็มีวาระสุดท้ายอย่างนี้ ในเมื่อพิจารณาอย่างนี้ไปใจมันก็ค่อยๆ คลายอารมณ์นั้นนั่นเอง

ถาม :

ตอบ : ถ้าหากว่าตอนพิจารณาตัวกามฉันทะมันเกิดอยาก ยกเว้นว่าเราจะไปฟุ้งซ่านปรุงแต่งอยู่เฉพาะเรื่องของมันมันถึงจะเกิดได้ อย่าลืมนะว่ากรรมฐานทุกกอง กรรมฐานทั้งสี่สิบกองบวกลดปฏิฐานสูตรด้วย พระพุทธเจ้าตรัสไว้ชัดเจนเลยว่ากองใดกองหนึ่งก็ไปนิพพานได้ ถ้ามันไม่สามารถตัดราคะตัดโทสะได้ไปนิพพานไม่ได้หรอก มันสำคัญอยู่ที่ว่าเราทำถูกไหม จำเป็นต้องทำให้เคยชิน เพาะบ่มให้มันอยู่กับเราตลอดเวลาเพื่อให้จิตใจของเราอยู่กับความดีตลอดไป พอใจมันชินกับความดีถึงเวลาตายมันก็ไปที่ดี

ถาม : เกี่ยวกับอารมณ์อนุสสติของใจที่มันเกิดขึ้นมีอารมณ์พิจารณา

ด้วย ที่นี้พอเกิดได้สองวันมันก็หายไป จะอย่างไรถึงจะเอามันอยู่ ?

ตอบ : น่าเสียดายมากเลย คืออารมณ์ใจของเรามันดำเนินไม่ต่อเนื่องเพียงชนิดเดียวเท่านั้นเอง พอสติเปลือตัวนิเวรณก็เข้าแทรกแทน ทำให้อารมณ์ใจตรงนั้นมันขาดช่วงลง จริง ๆ แล้วก็คือพยายามรักษา สติให้มันต่อเนื่องตามกันไปตลอด ถ้าหากว่าทำไปถึงระดับหนึ่ง จน หลับกับตื่นอารมณ์ใจเราจะเสมอกัน หลับอยู่ก็รู้ตลอด ตื่นอยู่ก็รู้ตลอด ถ้าอย่างนั้นการพิจารณาของจิตมันจะดำเนินไปเองเรื่อย ๆ โดยเรามีเพียงหน้าที่รับรู้และกำหนดตามไปเท่านั้น เพียงแต่อย่า ปล่อยให้สติมันไปสนใจเรื่องอื่น สิ่งเข้ามาทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย อย่าให้มันเข้าสู่ใจ ปล่อยให้ใจทำหน้าที่เฉพาะของมันไป กลับไปทำให้ได้ใหม่ จวนจะดีแล้วชนิดเดียวแค่นั้นเอง

ถาม : แต่ว่าอารมณ์ใจมันเกิดขึ้นเอง ?

ตอบ : มันเป็นไปไม่ได้ที่จะเกิดขึ้นเอง เมื่อครู่บอกแล้วว่าเราทำสิ่ง แวดล้อมแบบไหนมันถึงเกิดขึ้น ก็ให้ทำแบบนั้นอีก มันไม่มีอะไรที่มาเอง ไปเองหรือทุกอย่างเกิดจากเหตุทั้งนั้น เพียงแต่ที่เราเองผลออกไป หน่อยหนึ่ง ไม่รู้ว่าตัวเองทำดีหรือทำไหน โบราณเขาเรียกว่าชี้ตรงร่อง (หัวเราะ) สมัยโบราณเขาเจาะร่องกระดานไว้ เพราะเป็นได้ถุนสูงไซไหน? ถ้าลงจากบ้านกลางคืนบรรดาสัตว์ร้ายหรือคนร้ายอาจทำร้ายเอา ก็ใช้ เวลาถ่ายลงร่องไป ของเราบังเอิญตรงร่อง เสียตายว่าไม่ได้ทำต่อไป เอา ใหม่ นะ อีกชนิดเดียวเท่านั้นเอง

ถาม : เวลาช่วงที่นิ่งสมาธิ เวลาตัวชาเกิดขึ้น สามารถใช้ตรงนั้นให้ เป็นประโยชน์ได้ไหมคะ ?

ตอบ : ได้ คือเรากำหนดรู้ไปเลยว่าสภาพที่แท้จริงของร่างกายของ เราเป็นอย่างไร ? ถ้ามันถึงตรงจุดนั้นแสดงว่าประสาทร่างกายกับจิตใจ คนละส่วนกันแล้ว อาการมันเหมือนยังกับว่าซาจากปลายมือปลายเท้า เข้ามา หรือไม่ก็เริ่มจากบริเวณปากหรือจมูกของเราออกไป อาการอย่าง นั้นแสดงว่าประสาทร่างกายของเราเริ่มจะไม่รับรู้อาการภายนอก อาการ ที่จิตใจดำเนินอยู่ มันทำให้จิตกับประสาทแยกส่วนกันไม่สามารถรับรู้ถึง กันได้ บางคนรู้สึกแข็งเป็นหินทั้งตัวก็มี เหมือนโดนมัดอยู่ตึงเป้งเลยก็มี ถ้าหากว่าเราจับจุดนั้นขึ้นมาเป็นตัวพิจารณาว่า สภาพร่างกายนี้แท้จริง แล้วไม่ใช่เราไม่ใช่ของเราเลย เราอาศัยมันอยู่ชั่วคราวเท่านั้น ร่าง กายนี้มันเหมือนรถยนต์คันหนึ่ง เราคือผู้ที่ขับเคลื่อหรือรถคันนั้นไป ตอนนีเราเพียงแค่หยุดไม่ทำการขับเคลื่อต่อเพียงแค่นี้ รถมันก็ทำ ทำจะพังเสียแล้ว มันไม่ยอมไปกับเราเสียแล้ว ในเมื่อสภาพที่แท้จริง ของมันเป็นอย่างนี้ เราเองยังต้องการมันอยู่อีกไหม ? ถ้าหากว่าเรา จับจุดนี้ขึ้นมาพิจารณามันก็จะมีประโยชน์มาก ก็จะเป็นความจริงของร่าง กายของเรา ตั้งใจทำต่อ ระวัง ๆ เอาไว้ชนิดหนึ่ง สมาธิมากเกินไปมันก็ เครียด แต่ขณะเดียวกันพิจารณามากเกินไปบางที่มันผลอมันก็ หลุดออกไปฟุ้งซ่านได้เหมือนกัน จริง ๆ แล้วถ้าสติของเราสมบูรณ์ โอกาสพลาดมันน้อย แต่ส่วนใหญ่แล้วของพวกเราสติมันน้อยอยู่ ถึงเวลา มันพลาดแล้วมันพลาดยาวเลย

ถาม : ถ้าปรารถนาพุทธภูมิ แล้วนาที่ที่กำลังจะตายอารมณ์ทรงตัว มีร่างกายไปนิพพานมันกำลังจะตายอยู่แล้ว ถ้าตายตอนนั้นจะไปนิพพาน มัยคะ ?

ตอบ : ถ้าหากว่าเป็นอารมณ์ของพุทธภูมิจริง ๆ มันจะไม่ตัดอารมณ์ใจของความดีเขาเทียบเท่าพระอรีย์เจ้าได้แต่ไม่ได้ตัดนะ เพราะฉะนั้นไม่ต้องห่วงหรือกลัวคิดว่าจะเป็นพระโพธิสัตว์จริงๆ ไปยากเต็มที่ ถีบไปยังไม่อยากจะไปเลย

ถาม : อย่างนี้หมายความว่า ถ้าเกิดเหตุการณ์เช่นนั้นอีกจะเอาอารมณ์ตั้งไว้ที่ไหน ถ้าไม่ตั้งขึ้นไปนิพพาน ?

ตอบ : ก็ตั้งไว้ที่ดุสิตหรือที่พรหมก็ได้ เพราะว่าที่อยู่ของพระโพธิสัตว์นี้ ถ้าไม่ประจำอยู่ดุสิตก็ไปพรหมจริงๆ แล้วพระโพธิสัตว์ไม่ใช่จะไม่เกาะนิพพาน เกาะได้เต็มที่เลยแต่เพียงแต่เกาะขนาดไหนอารมณ์ใจมันก็ไม่ตัดทีเดียว

ถาม : ถ้างั้นก็คิด ตอนนั้นคิดไปแบบนั้นถ้าตายตอนนั้นมันก็ไม่นิพพาน ?

ตอบ : ยกเว้นที่เราเองเลิกแล้ว

ถาม : แต่มันไม่เลิก ?

ตอบ : ไม่เลิกก็เป็นต่อสิ กติกาพระโพธิสัตว์เขาเยอะ ถ้าเกิดเป็นคนหรือสัตว์อวดภาพร่างกายจะไม่โตกว่าช้างและไม่เล็กกว่านกกระจาบ ไตโนเสาร์เป็นพระโพธิสัตว์ไม่ได้ ห้ามลงโลกกันตนรกที่เหลืออีก ๔๕๖ ขุมเชิญลงตามสบาย ห้ามเป็นอรุปรพรมบังคับเลยนะต่อให้เป็นสมบัติแปดคลองตัวขนาดไหนก็ตามถึงเวลาอารมณ์ใจมันจะเลื่อนลงมานั้นจะไม่เกาะตัวอรุปรพมานเพราะว่ามันเป็นกติกาบังคับของพระโพธิสัตว์เขาโลกันตนรกไม่มีอายุนี้ กว่าจะได้ไผ่ขึ้นมาก็อีกที่ไม่รู้นานเท่าไร มันเสียเวลาสร้างบารมี อรุปรพรมก็เหมือนกัน อรุปรพรมนี้ก็หนึ่งหมื่นมหากัป

สองหมื่นมหากัป สี่หมื่นมหากัป แปดหมื่นมหากัป อยู่ไหนมั๊ย? ยิ่งไปเจอชั้นสุดท้าย แปดหมื่นมหากัปนี่อยู่กันลึบไปเลย เห็นเขาว่าหนึ่งมหากัปมี ๖๔ กัป เจริญมั๊ย ? ลูบถูเขาสิ กัปไป ๖๔ ลุก

ถาม : ด้วยแพรวเบาบาง ?

ตอบ : ผ้าเนื้ออ่อนเหมือนสำลิลูบถูเขากว้าง ๑ โยชน์ ยาว ๑ โยชน์ สูง ๑ โยชน์ ร้อยปีลูบครั้งหนึ่ง สีกเสมอฟีนเมื่อไหร่ก็ ๑ กัป ลูบไปได้ ๖๔ ลุก เพิ่งได้ ๑ มหากัป

ถาม : แล้วกติกาของพระโพธิสัตว์นี้จะเริ่มตั้งแต่อธิษฐานชาติแรกเลยหรือเปล่า ?

ตอบ : ตั้งใจเลยก็เป็นเอาว่าตามนั้นเลย แต่ว่าส่วนใหญ่แล้วชาติแรกๆ มักจะลงนรกด้วยความที่วากำลังใจของตัวเองว่าเพื่อประโยชน์สุขของผู้อื่นแล้วลำบากแค่ไหนก็ยอม เพราะฉะนั้นบางอย่างที่ต้องละเมิดศีลละเมิดธรรมเพื่อความสุขของผู้อื่นเขาก็ยอมทำก็ลงเท่านั้นเอง

ถาม : เราได้กลิ่นน้ำมันจันทน์หอมนี้หมายถึงอะไร ?

ตอบ : หมายถึงว่าเราได้กลิ่นจะ

ถาม : ไม่ได้มีนิมิตว่า ?

ตอบ : ฆานะสัมผัสสะชา เวทนา บางทีก็เป็นนิมิตให้รู้เหมือนกัน พวกกลิ่นน้ำมันจันทน์ส่วนใหญ่จะเป็นพรหมที่ทำนมา ลองกำหนดดูด้วยทิพจักขุญาณดูซิว่าใคร ใครเป็นเจ้าของกลิ่น ฆอรูเห็นตามสภาพความเป็นจริงด้วยก็แค่นั้นเอง

ถาม : เพียงแต่สงสัยว่าก่อนที่เราได้กลิ่นเราก็ไม่ได้ทำความดีอะไรมากมาย ?

ตอบ : บางที่ท่านก็มาเตือนว่าตอนนี้ชั่วแล้วจะ รับผิดชอบตั้งตาทำ ความดีได้แล้ว

ถาม : ตัด.. คือเราไม่มีร่างกายมันรู้สึกเราปรารถนาหนีพาน ตรง นั้นที่กำลังจะตายคิดอย่างนี้สรุปแล้วคือคิดผิดรีเปล่าคะ ?

ตอบ : ยังผิดอยู่

ถาม : ก็คือต้องตั้งอารมณ์ ?

ตอบ : พอถึงระยะสุดท้ายแล้วมันจะปล่อยทุกอย่างหมด กระ ทังหนีพานก็ไม่ต้องเกาะ มันจะเต็มอยู่ในใจของเราเอง ตอนนั้นไม่ ต้องคิดไม่ต้องทำอะไรต้องอะไรหรอก อยู่เฉย ๆ มันก็ไปเอง

ถาม : แต่การปรารถนาพุทธภูมิตั้งอารมณ์ไม่ถูก ?

ตอบ : คนที่ปรารถนาพุทธภูมินี้ถ้าไม่เลิกไม่ต้องคุยเรื่องนี้เลย (หัวเราะ) ยังคล้ายกันอีกนานยกเว้นว่าจะจะเป็นพุทธภูมิประเภทปรมาตต์ อารมณ์เทียบเท่าพระอรหันต์อย่างนั้นแล้วคุยได้แน่เพราะท่านรู้ละเอียดกว่า คือขอยืนยันว่าถึงวาระสุดท้ายแล้วมันไม่ต้องเกาะอะไรเลย อารมณ์ นิพพานมันจะเต็มอยู่ในใจเอง แรกๆ เกาะ ขึ้นบันไดมาเกาะราวบันไดใช้ มัย ? เดินเข้ามาถึงห้องแล้วราวบันไดแบกมาด้วยหรือเปล่า ? เปล่า...มัน ถึงเวลาไม่ต้องเกาะไม่ต้องแบกแล้ว เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับความดีนั้น เสียแล้วก็เลยไม่ต้องไปไขว่คว้า ไม่ต้องไปยึด ไม่ต้องไปเกาะอีก... ท่าน เปรียบเทียบเหมือนยังกับว่า ตอนแรกสองแม่ลูกไปงมปลาด้วยกัน ลูก คว้างูมาได้ก็ดึงมันขึ้นมา แม่..ได้ปลาตัวเบ้อเรอเลย ไม่รู้จักงู แม่เออ..ดีลูก ทำให้แน่นๆ นะ ระวังมันจะหลุดไป ลูกก็กำชะแนบเขี้ยว เสร็จแล้วพ่อแม่ เขาเห็นว่าปลอดภัยจากงูแล้วก็บอกให้รู้ บอกว่าไอ้หนูอย่าตกใจนะลูก ไอ้

นั้นมันงูไม่ใช่ปลา กำมันแน่นๆ แล้วก็ดึงมันออกมา เสร็จแล้วก็เหวี่ยงมัน ไปไกลๆ นะ ตอนแรกต้องเกาะก่อนเพื่อความปลอดภัย กำแน่นๆแล้ว หลังจากนั้นก็ทิ้งมันไป พอทิ้งมันแล้ว ปลอดภัยมั๊ยละ ? งูมันไม่กัดเรา แล้วนี้ใช้มัย ? เออ...มันก็ปลอดภัยเหมือนกัน

ถาม : ก็คือทำอย่างนี้ ถ้าเป็นพุทธภูมิทำอย่างนี้ก็ได้ใช้มัยคะ ?

ตอบ : เหมือนกัน พุทธภูมินี้ต้องยิ่งต้องทำมากกว่านี้หลายเท่าเพราะ ว่าอย่างน้อยๆ นี้ต้องรู้ว่าคนปกติ ๔ เท่า หรือจะรู้ ๑๖ เท่าก็เอา

ถาม : ก็กลัวว่าจะตั้งอารมณ์ยังไง เวลาตาย ?

ตอบ : นั้นแหละเกาะนิพพานให้แน่นไปเลย

ถาม : ทำแบบนี้ก็ได้ ?

ตอบ : เอาไว้ก่อน คือตราบใจที่ยังเกาะยังไม่ไปถึงหรือ ถ้าเลิก เกาะเมื่อไหร่ไปได้แน่

ถาม : เวลาคนเราภาวนาอย่างนี้ ในระหว่างภาวนาแบบที่ทรงญาณ กับภาวนาแบบที่ทรงฌานได้ ๒ อย่างนี้มารมาดลใจได้มัยคะ ?

ตอบ : ได้ มันหลอกทั้งๆ ที่ทรงสมาบัติ ๘ นั้นแหละ

ถาม : ทรงสมาบัติ ๘ นี้เกาะพระอยู่ไม่ใช่หรือคะ ?

ตอบ : อยู่จะอยู่

ถาม : แล้วยังหลอกได้อีกหรือ ?

ตอบ : สบาย มันเป็นพระมาเลยให้เกาะด้วย (หัวเราะ) ยังไม่รู้ฝีมือ เขาซะแล้ว

ถาม : ปานนั้นเชียว ?

ตอบ : ถ้าตราบใจที่คุณยังไม่เข้าพระนิพพานมันหลอกสะบัดหัน

แหलग มันหลอกกระทั้งพระอรหันต์นะ

ถาม : พระอรหันต์ก็หลอกได้ ?

ตอบ : มันได้หลอก ได้หลอกคือไม่ยอมเชื่อไง มันก็จะพยายามหลอก มันได้หลอก

ถาม : บางทีที่เรารู้สึกว่ามีอะไรมาดลใจ นี่มันก็ต้องพิจารณาก่อนทุกครั้งใช้มั๊ย ?

ตอบ : พิจารณาก่อน อาจจะเป็นความซี้เกียจมาดลใจก็ได้

ถาม : หรือไม่ขณะนั้นเราจะภาวนาแบบเกาะพระ... ?

ตอบ : บอกแล้วยังเกาะอยู่ มันยังไปไม่ได้ ในเมื่อมันยังเกาะอยู่ที่มันก็ยังอยู่ให้เขาหลอกนั่นแหละ และก็ไม่ต้องไปเลิกเกาะนะ เลิกเกาะยิ่งลงนรกใหญ่เลย มันต้องเกาะไปก่อนจนกว่าเขาจะเลิกของเขาเองโดยอัตโนมัติเพราะรู้ว่าพอแล้วเต็มแล้ว พุดอยากมันเลยไปไกล อาตมาเองยังกล้าไม่ค่อยจะถูกเลย เตียวมันจะเบลอกันใหญ่เอาแค่นี้ ฟังแล้ววังมัจฉาเราต้องดูว่าอารมณ์ใจตัวนั้นมันประกอบด้วยอารมณ์เบือหรือเปล่า ? ถ้าหากว่ามันเบือมันจะเป็นนิพพิทาญาณ แต่ถ้าหากว่ามันรู้สึกทุกอย่างทุกอย่างมันจิตซี้ดไม่ยอมได้ใครดีอะไรนี่มันเป็นสังขารุเบกขาญาณ

ถาม : ถ้าตัวสังขารุเบกขาญาณจะต้องมีตัวนิพพิทาเกิดก่อนเสมอ?

ตอบ : นิพพิทามันจะมาก่อน ถ้าหากว่าก้าวข้ามนิพพิทาไม่ได้มันก็จะไม่เป็นสังขารุเบกขาญาณ

ถาม : เข้าใจละ

ตอบ : ฉะนั้นคุณต้องเบื่อก่อน เบื่อให้เยอะๆ ไว้

ถาม : เพราะฉะนั้นเราเบื่้อะไรมากๆ นี่เราอาจจะรีบพิจารณาใช้มั๊ย?

ตอบ : ใช่.. ส่วนใหญ่มันเบือแล้วมันก็ไปหมองอยู่อย่างนั้น ตายลงไปละขาดทุนยับเยินเลย

ถาม : แล้วถ้าเกิดเป็นเพราะ...(ไม่ซัด)...ซี้เกียจ ?

ตอบ : ก็ถือว่าซี้เกียจแล้วได้ดี คือมันไม่ได้อยากได้อะไรมันเลยซี้เกียจไม่ทำ ไม่รู้จักดิ้นรนไปทำอะไร จริง ๆ แล้วน่าจะเป็นคนมีความสุข เพราะรู้จักพอตั้งแต่แรก โบราณเชื่อว่าซี้ตรงร่ง ใ้อซี้ตรงร่งก็คือโบราณเขาจะประเภทที่เรียกว่าปลุกเรือนใต้ถุนสูง แล้วมันจะมีร่องกระดานอยู่ข้างล่างก็จะมีโถ่งรองเอาไว้เพราะว่าถ้าหากลงจากบ้านเวลาค่ำคืนก็อาจจะมีอันตรายจากพวกสัตว์ร้าย ก็ใช้วิธีซี้จากบนเรือนลงไป บังเอิญซี้ตรงร่งไม่ได้เจตนาเพราะฉะนั้นพอรู้แล้วว่าร่องอยู่ตรงนั้นก็รีบ ๆ ซี้ซะ

ถาม : มันจะไปแน่ขนาดนั้นเชียวหรือ ?

ตอบ : บางคนนี่ง่ายขนาดนั้นจริง ๆ เป็นเราอ่าน ๆ ดูในพระไตรปิฎก บางทีอิฉาพระอรหันต์หลายองค์เหลือเกิน ท่านไปของท่านง่าย ๆ ดูอย่างพระพาหิยทารุจีริยะ ถึงเวลาพระพุทธรเจ้าท่านตรัสว่าพาหิยะเธอจงอย่าสนใจในรูป/แก่นั่นเอง..บรรลุแล้ว แต่คราวนี้กว่าจะง่ายขนาดนั้นนี่ต้องดูด้วยว่าท่านเกิดมาเท่าไร? ถ้าเห็นชาตินั้นชาติเดียวก็ขาดทุน เกิดมาตั้งเท่าไร? เดินทางด้วยเท้าเปล่า ๑๒๐ โยชน์เพื่อไปหาพระพุทธรเจ้า คนอื่นมีอารมณ์มั๊ยที่จะเดินขนาดนั้น ๑๒๐ โยชน์มันเท่าไร? โยชน์หนึ่ง ๑๖ กิโลเมตร ๑๐ โยชน์ ๑๖๐ กิโลเมตร ๑๐๐ โยชน์นี่ ๑,๖๐๐ กิโลเมตร เขาหล่อไปชะตั้งเท่าไร? เดินทางพันกว่ากิโลรวดเดียวเพื่อไปหาพระพุทธรเจ้า เจอเสร็จกอดพระบาทไว้ไม่ยอมให้ไปไหนขอฟังธรรมเถอะ ถามว่าทำไม? ท่านไม่ยอมประมาท ท่านกลัวว่าท่านจะตายซะก่อน รอพระพุทธรเจ้าบิณฑบาต

เสร็จอาจจะตายก็ได้แบบนี้

ถาม : เพราะท่านเดินมาไม่หยุด ?

ตอบ : เสร็จแล้วก็ตายจริงๆ ฟังธรรมเสร็จบรรลุเป็นพระอรหันต์ แต่ว่าท่านไม่เคยถวายผ้าไตรจีวรไว้ในพระศาสนาเลย จีวรที่สำเร็จด้วยฤทธิ์ไม่มี พระพุทธเจ้าก็เลยให้ไปหาบาตรหาจีวรก่อน ไปโดนวัววิดตาย

ถาม : แล้วอย่างนี้พ่อแม่ท่านได้บุญมั๊ยคะ บุญจากการบวช ?

ตอบ : ได้อยู่แล้ว

ถาม : เป็นพระอรหันต์ก็ได้เลยใช่มั๊ยคะ ?

ตอบ : ไม่ต้องเสียเวลาไปบวชแล้ว เพียงแต่บวรอให้รูปแบบมันถูกต้องก็เลยให้ไปหาบาตรหาจีวรก่อน

ถาม : ถ้าเรื่องการพิจารณานี้ก็คือว่า เวลาดำรงชีวิตประจำวันนี้ บางครั้งพอเจอเหตุการณ์เจอเรื่องราวอะไรแล้วทำให้ฉุกคิดขึ้นมาได้แบบว่าพอคิดแล้วก็รู้สึกว่าคุณได้อยู่ช่วงระยะเวลาหนึ่ง แต่พอไปทำอย่างอื่นพอมันผ่านไปวันต่อๆ มากี่ละ ?

ตอบ : นี่จิตของเรามันไม่ได้มุ่งอยู่เฉพาะเรื่องเดียว ฉะนั้นปกติของมันจะเป็นอย่างนั้น ยกเว้นว่าเราตั้งหน้าตั้งตาจะทำจริงๆ อันนั้นจิตของเราต้องมุ่งอยู่เฉพาะเรื่องเดียวแล้วก็พิจารณามันให้ต่อเนื่องไปเลย ถ้าไม่อย่างนั้นทุกคนจะประสบปัญหาเหมือนกันก็คืออยู่ได้พักหนึ่ง พอกระทบเข้ารู้สึกตัวแล้วก็นึกขึ้นมาได้ พิจารณาได้พอพ้นจากเหตุการณ์เฉพาะหน้าไม่มีปัจจัยมากกระตุ้นก็ลืม เพราะนั่นจริงๆ แล้วการดำเนินชีวิตของฆราวาสมันอยู่ในลักษณะนี้ได้ถือว่าดีแล้ว คืออย่างน้อยๆ มีเวลาคิดได้บ้างถ้าหากว่าต้องการเอาผลการปฏิบัติจริงๆ ต้อง

พยายามรักษารมณใจให้มันต่อเนื่องยาวนานออกไปอย่าทำ ๆ ทั้ง ๆ

ถาม : เรื่องสมาธิก็คือเวลาเข้าสมาธิก็จับสามฐาน สามจุดก็คือปลายจมูกที่อกแล้วก็อยู่ในห้อง ที่นี้ตรงปลายจมูกนี้จะรับรู้...(ไม่ชัด)...รู้สึกแค่ลมกระทบจมูกแล้วก็ตรงนี้มันไม่มี ?

ตอบ : ไล่ตามดูไปเฉยๆ ก่อน ตามนี้กว่ารู้ตามไปว่ามันหายใจเข้าไปทางไหน แรกๆ ถ้าจิตยังหยาบอยู่ ช่วงในที่มีมันตกกระทบแถวอกแถวท้องนี้มันยังไม่ค่อยรู้สึก พอจิตมันละเอียดขึ้นมันจะจับความรู้สึกนั้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ต้องใช้ความพยายามอยู่ระยะหนึ่งทำต่อไปเถอะ ถ้าหากว่ามันไม่เอาจริงๆ เอาแค่ปลายจมูกอย่างเดียวก็ได้ถ้าหากว่าในวิสุทธิมรรคเขาบอกว่าเหมือนกับคนเลี้ยงวัวไปถึงก็เฝ้าปากประตูไว้ตอนเช้าๆ ก่อนจะปล่อยวัวออกไปหากิน เฝ้าปากประตูไว้แล้วไล่หนับ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕ วันเราก็ที่ตัวเรารู้ยุดตลอด เอาจุดเดียวก็ได้ คือลักษณะบอกว่าใช้จับสัมผัสมันมันจะมีแบบไม่เอาจุดเลย รู้ตลอดไปเลยก็ได้ เขาเรียกแบบไม่เอาสัมผัสเสร็จแล้วจะรู้ฐานเดียว สามฐาน เจ็ดฐานอะไรแล้วแต่เรา

ถาม : คือที่ทำสามฐานก็ทำตามคำแนะนำ เพื่อที่จะได้ได้ความรู้สึกพิเศษเพื่อจะเอามาใช้เป็นประโยชน์ในการที่จะพิจารณาหรือเอาไว้ช่วยเหลือคนอื่นที่จะให้เขาคิดได้ ?

ตอบ : นั่นมันจุดมุ่งหมายของเรา คือเราตั้งใจไว้ว่าเราจะเอาผลไปทำอะไรอันนั้นเป็นเรื่องเฉพาะตน แต่ว่าวิธีการทำที่ดีที่สุดก็คือพยายามทำให้มันต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ถ้าหากว่ามีการขาดช่วงขึ้นมา มันถึงเวลาเท่ากับว่าเราเปิดช่องให้กิเลสมันตีกลับ ถ้ากิเลสมันตีกลับนี่บางที่มันรุนแรงกว่าปกติทั่ว ๆ ไป แล้วเอาคืนได้ยาก

ถาม : รู้สึกคนที่ไม่ได้ปฏิบัตินี้เหมือนกับว่า...(ไม่ชัด)... ถ้าสมมติว่าคนที่พยายามตั้งใจทำแล้วปล่อยให้กิเลสมันตีกลับ มันจะตีกลับ ?

ตอบ : ก็แรงกว่าปกติ ลักษณะมันเหมือนกับว่าเราโดนขังคุกอยู่ เรายอมอยู่ภายในโดยสงบเสงี่ยมเจียมตนไม่มีการดิ้นรนไม่มีการต่อสู้มันก็รู้สึกว่ายบายๆ แต่ถ้าเราคิดจะดิ้นรนหาทางออกมันก็เหมือนกับว่าผู้คุมเขาคอยระวังเราอยู่ ถ้าเรายังดิ้นมากเขาเขี่ยนเอาตีเอาตีมันจะเป็นมากเลยช่วงต่อสู้

ถาม : สุดท้ายแล้วจะขอคำแนะนำครับ คือตอนนี่ก็คือพยายามรักษาศีลเป็นประการแรกแล้วก็สมาธินี้ทำยังน้อยอยู่ แล้วก็คิดว่าต้องทำเป็นประการที่สอง แล้วก็เวลาดำรงชีวิตประจำวันบางที่มีเหตุการณ์อะไรก็จะคิดจะพิจารณา ทำอยู่ ๓ อย่างมีสิ่งที่จะต้องเพิ่มเติม...?

ตอบ : ถ้าจะให้เพิ่มเติมคือเพิ่มเติมตัวพิจารณา พยายามให้เห็นว่าทุกสิ่งที่เราพบที่เราเห็นมันมีความสุขหรือมีความทุกข์ พยายามดูให้เห็นว่ามันมีแต่ความทุกข์ทั้งสิ้น ที่เราว่าสุขก็คือมันทุกข์น้อย ไม่ต้องเอาอะไรมากหรอก แคไปดูคนที่ป่วยรทเมล์ก็พอแล้ว แต่ละคนดูมันทำหน้าที่เข้าสิมีใครทำหน้าที่มีความสุขบ้าง บางคนนี่ดูนาฬิกาแล้วดูนาฬิกาอีกชะโงกแล้วชะโงกอีกเมื่อไหร่มันจะมาชะที่หนึ่ง มันมาแต่คนที่เราไม่ได้รอดันที่เรารอมันไม่มาชะที่จะเป็นอย่างนั้น ดูเขาดูสีหน้าเขาก็รู้แล้วเขาแบกทุกข์ไว้เต็มที่แล้ว เต็มไปด้วยความเร่าร้อนกระวนกระวาย ฉะนั้นพยายามให้เห็นมันตลอด อยู่บนรทเมล์ก็เหมือนกันทุกคนต้องตะเกียกตะกายไปทำงานเพื่อที่จะได้เงินมาเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้องตัวเองและ

ครอบครัว คนที่จะต้องรีบไปตั้งแต่เช้าตรู่ขณะนั้นถึงเวลาเหนื่อยทั้งวัน กลับมาพักผ่อนได้ไม่ทันจะเต็มก็ถึงเวลาที่จะไปใหม่อีกแล้ว แต่ละคนนี่เขามีสุขหรือมีทุกข์ พยายามดูให้เห็นความจริงตรงนี้ให้ใจมันยอมรับให้ได้ ถ้าใจมันยอมรับแล้วต่อไปสบาย ถ้ามันไม่ยอมรับก็พยายามเหนื่อยแรกๆ มันก็เป็นแค่สัญญาคือความจำ พอหนๆ ไปมันยอมรับได้ก็เป็นปัญญา พยายามเพิ่มตรงจุดนี้แหละจุดการพิจารณา ตัวสมาธิถ้าหากว่าไม่มีเวลาจริงๆ อาศัยว่าพอเราทำในช่วงระยะที่เรามีเวลานั่งภาวนาพออารมณ์ใจมันทรงตัวได้ในระดับไหนถึงเวลาเลิกไปลุกไปจากที่นั่น รักษาอารมณ์นั้นให้อยู่กับเราให้นานที่สุด ประคับประคองให้อยู่กับเราให้นานที่สุดเพื่อที่เราจะได้มีความสุขอยู่เย็นได้อย่างที่เราต้องการ ถ้าสมาธิมันคลายตัวเดี่ยวพวกรัก โลภ โกรธ หลงมันเข้ามาพาเราฟุ้งซ่าน

ถาม :

ตอบ : สำหรับพระแล้วปกติถ้าตามแบบโบราณจริงๆ ไม่ถึงห้าพรรษาครูบาอาจารย์ไม่ปล่อยให้ไหนหรอก กลัวจะไปทำผิดพลาดอื่น ฉาวอย่างที่เป็นข่าวเป็นคราวกันทางหนังสือพิมพ์บ้างโทรทัศน์บ้าง แต่ว่าสมัยนี้ส่วนใหญ่แล้วครูบาอาจารย์พอบวชแล้วก็ทิ้งๆ ขว้างๆ ไม่ได้อบรมดูแล เลยทำถูกบ้างผิดบ้าง ที่ถูกก็ถือว่าเสมอตัว ที่ผิดก็พาให้เสียหายกันหมดทั้งระบบเลย รอซักระยะหนึ่งประเดี๋ยวพอเคยชินกับระเบียบของวัดเคยชินกับความเป็นพระแล้ว รู้อะไรควรอะไรไม่ควรเดี๋ยวจะให้เราเรา นิมนต์มาเอง ตอนนี่ก็ต้องให้ท่านปรับตัวระยะหนึ่งโดยเฉพาะพระบวชใหม่ๆ เรื่องระเบียบของวัดก็ดี การสวดมนต์ไหว้พระอะไรก็ดีมันเยอะต้องท่องหนังสือกันเป็นเล่มๆ แล้วในช่วงพรรษาก็มีเรียนอีก แรกๆ ต้อง

เอาให้อยู่ตัวก่อน พออยู่ตัวแล้วก็ปล่อยออกมาได้

ถาม : ร่างกายเรากับการเจ็บป่วยหรืออะไรอย่างนี้นะคะ เราจะมีการปวดขาหรือขาเรากางออกไม่ได้นี้ เราก็คงความรู้สึกคิดขึ้นมาว่าเราต้องขามดในสมัยเด็กๆ อันนี้ก็คือมันเป็นความรู้สึกที่ออกมา... ?

ตอบ : ถ้าหากว่าความรู้สึกนั้นเกิดขึ้นเองโดยที่เราไม่ได้นึกคิดปรุงแต่งไว้ก่อน อันนั้นถือว่าถูกต้องเลยจริงๆ แล้วมันเป็นแค่เศษกรรมที่เข้ามาทวงเท่านั้น เงินต้นส่วนใหญ่มันจะไปใช้เขาในนรกแล้ว จากนั้นนรกก็มาเป็นเปรต อสุรกาย เป็นสัตว์เดรัจฉานว่าจะมาถึงคน ของคนนี้นั้นเศษๆ ดอกเบี้ยเท่านั้น นี่ขนาดเศษนะเล่นเอาชะแยะเลยใช้มั้ย ?

ถาม : ค่ะ... ขาค่อนข้างจะกางไม่ค่อยได้ เดี่ยวนี้ก็เลยมีวิธีไหนที่จะช่วยอนุโมทนาบุญมั๊ยคะ ?

ตอบ : เวลาที่เราทำความดีทุกครั้งไม่ว่าจะเป็นทาน ศีล ภาวนา ให้ตั้งใจอุทิศส่วนกุศลให้กับเจ้ากรรมนายเวรทั้งหมดที่เราเคยล่วงเกินมา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ขอให้เขาอโหสิกรรมให้ด้วย ทำบ่อยๆ เดี่ยวเขาใจอ่อนไปเอง แรกๆ ก็ไม่ยอมกันหรอกแต่ว่านานๆ ไปเดี๋ยวเขาใจอ่อนไปเองมันสู้ลูกคือไม่ได้จะตีให้ไปเรื่อย

ประกาศ

คุณรติพร พรไกวล์ คุณวราภรณ์ อรุณรัตน์ชัยกุล คุณลลิตา (ไม่ทราบนามสกุล) กรุณามารับวัตถุมงคลที่ท่านจองไว้โดยด่วน หากมีข้อขัดข้องประการใด โปรดติดต่อกับ พระครูธรรมธรเล็ก สุทธิมปญโญ ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙ - ๘๑๕ - ๒๔๗๒

กำหนดการทอดกฐินสามัคคี

วัดท่าขนุน	วันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๔๘ เวลา ๑๐.๐๐ น.
สำนักสงฆ์เกาะพระฤๅษี	วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๘ เวลา ๑๐.๐๐ น.
สำนักสงฆ์ถ้ำทะเล	วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๘ เวลา ๑๒.๐๐ น.
วัดพุทธบริษัท	วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๘ เวลา ๑๔.๐๐ น.

ขอแจ้งให้ทุกท่านทราบ

วันเสาร์ที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๘ ตรงกับวันเสาร์ ขึ้น ๕ ค่ำ เดือน ๑๑ พอดีตรงกับวันสวดธรรมชั้นนวกภูมิ ของคณะสงฆ์ภาค ๑๔ จึงงดงาน บวงสรวงพุทธาภิเษกและกิจกรรมอื่นทุกประเภท